

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 19 FEBRUARI 1930

No. 738

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.

Assistent-Redacteur: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.

Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
vangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zo-
ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rot-
terdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-
rekening No. 6729.

18 FEBRUARI 1930.

In den toestand van de geldmarkt kwam weinig
verandering. Aanvankelijk nam het aanbod van call-
geld sterk toe, zoodat de rente vrij snel terugliep en
van 3 pCt. tot 1½ pCt. daalde. Per de medio werd de
vraag echter weder veel grooter en hoewel het aanbod
nog zeer ruim bleef, werd gisteren grif 2 en 2¼ pCt.
betaald. Ook particulier disconto was in het begin der
week teruglopend, zoodat voor 2½ pCt. werd afge-
daan; maar later werd ook in wissels het aanbod groo-
ter, zoodat weder 2¼/16 en 2¼ pCt. toegestaan moest
worden. De prolongatierente schommelde tusschen
2¼ en 3 pCt.

* * *

De Minister van Financiën stelt de inschrijving
open op schatkistpapier op Vrijdag 21 dezer. Aange-
boden worden drie- en zes-maands promessen en 4 pCt.
jaarbilletten tot een totaal bedrag van ten hoogste
f 25 miljoen.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank geeft de
post binnenlandsche wissels een daling van f 800.000
te zien. De beleeningen blijken met een gelijk bedrag
te zijn toegenomen. Het renteloos voorschot aan het
Rijk verminderde met nagenoeg f 9 miljoen.

De goudvoorraad der Bank bleef vrijwel onveran-
derd. De zilvervoorraad vertoont een teruggang van
een kleine f 100.000. De post papier op het buitenland
daalde met f 5.7 miljoen; terwijl de diverse rekenin-

gen op de actiefzijde der balans een stijging van f 2.4
miljoen te aanschouwen geven.

De biljettencirculatie verminderde met f 10 mil-
lioen. De rekening-courant-saldi bedragen f 2.4 mil-
lioen minder dan verleden week. Het beschikbaar me-
taalsaldo steeg met f 4.9 miljoen. Het dekkingsper-
centage is nagenoeg 58.

* * *

De wisselkoersen zijn deze week, doordat het geld
ruim bleef, eerder nog gestegen. Toen op den laatsten
dag de geldkoersen iets aantrokken, liepen de wissel-
noteeringen wat terug. Het Pond noteerde hier ten-
slotte 12.12½, na eenige dagen 12.12¼ te zijn geweest;
Dollars 2.4945 na 2.4947. De Dollar in Londen trok
iets aan en kwam op 4.8610. Vast bleven ook de Mar-
ken 59.54. Ondanks de goudimporten uit Londen no-
teert het Pond in Berlijn nog steeds 20.36¼. Parijs,
dat tot 9.77 steeg, sloot ook lager op 9.76 (Pond in
Parijs 124.22). De Spaansche Peseta was doorlopend
flauw: slot 30.75. Indië hooger: 100¼/16. Argentijnsche
Pesos na 96: 94¼. Rio 27¼. Canada 2.47½. Kabel
uitbetaling Australië is thans 2½ pCt. onder Londen
verkrijgbaar.

Op de termijnmarkt vonden geen noemenswaardige
veranderingen plaats; alleen het disagio voor 1- en
3-maands Dollars werd iets grooter en was tenslotte
26—24 resp. 48—46 c.

LONDEN, 17 FEBRUARI 1930.

Geld blijft bij voortdurende zeer goed bruikbaar met
teekenen van krapheid en groote vraag in het midden
der vorige week. Tot einde Maart zal de vraag over
het algemeen wel grooter blijven dan het aanbod.

De discontomarkt ondervindt den invloed van het
feit, dat geld in verschillende buitenlandsche centra
goedkoop is dan in Londen, waardoor een voortdu-
rende vraag blijft bestaan naar prima wissels. Bank-
accepten zijn dan ook gezocht en noteeren 3¾—16/16,
terwijl de nieuwe schatkistpromessen Vrijdag even
onder 3¾ werden toegewezen.

In de goudpositie is op het oogenblik nog geen ver-
andering van beteekenis gekomen, daar vrijwel al het
Transvaalsche goud, dat verleden Dinsdag in de markt
kwam, door Duitschland werd gekocht. Er was echter
geen concurrentie, zoodat de koop onder 84/11 per oz.
fine werd afgesloten.

Er zijn echter groote posten goud uit Australië en
Spanje onderweg, die vermoedelijk door de Bank op-
genomen zullen worden.

HET VERLANGDE INVOERRECHT OP PETROLEUM EN DE TOESTAND IN DE AMERIKAANSCH PETROLEUMINDUSTRIE.

I.

„Laat ons steeds voor oogen houden, dat de productie van een bepaald land voorbestemd is, om in dat land te worden verkocht, ongeacht den prijs, en dat logisch gesproken protectie van de zijde der Regeeringen tegen goedkoope „dumped” invoeren een onafwijsbare maatregel is.”

(Sir Henri Deterding in zijne rede „Common Sense in de Petroleumindustrie” voor het American Petroleum Institute, Chicago, 3 December 1929).

Het bericht, dat een delegatie van petroleumproducenten uit het Zuidwesten der Vereenigde Staten zich naar Washington heeft begeven, om aldaar aan te dringen op een invoerrecht op petroleumimporten, verdient wel de aandacht. Handelen deze producenten slechts in onbewuste navolging van Schiller's woord: „Wo alles liebt, kann Karl allein nicht hasen”, m.a.w. willen zij, zich aansluitend bij den (Amerikaanschen) geest des tijds, ook hunne producten, petroleum en de producten daaruit, door een (hoog) invoerrecht laten beschermen, of zijn zij van meening, dat een anders niet te ontkomen noodtoestand hen tot dezen stap dwingt?

Wij zullen trachten, op deze vraag een antwoord te geven in den inhoud der volgende uiteenzettingen.

* * *

Beginnen wij met de *feiten*. In de eerste plaats moet worden vastgesteld, dat hier niet, zooals na hetgeen omtrent deze aangelegenheid in de Continentale en ook in de Nederlandsche pers was te vinden, het wel zou kunnen schijnen, sprake is van een spontane actie. Deze stap vertegenwoordigt veeleer slechts een, voorloopig laatste, schakel in een reeds tamelijk langen keten van soortgelijke pogingen. Op de zoogenaamde Gouverneurs-Conferentie te Colorado Springs van Juni 1929 ijverden de vertegenwoordigers eener organisatie van royalty-houders voor het aannemen van een besluit in dezen zin; een beslissing werd echter niet genomen, omdat dit onderwerp niet op de agenda der Conferentie stond.

Dezelfde kringen benevens verscheidene, meest kleinere, producenten in het Mid-Continentgebied (die niet tegelijkertijd raffinaderijen exploiteeren) riepen nog te Colorado Springs eene nieuwe Independent Petroleum Association of America in het leven, tot welker taak in het bijzonder ook het verkrijgen van een invoerrecht op petroleum zou behooren. Deze organisatie was duidelijk gericht tegen de Standard Oil en andere groote ondernemingen.

Men trachtte voorts — en de gang van zaken is typeerend voor een dergelijke actie —, de groote organisaties der petroleumindustrie voor dit punt te interesseeren. Allereerst wendde men zich tot de Mid-Continent Oil & Gas Association. Deze moest tenslotte gevolg geven aan dezen drang en het vraagstuk plaatsen op de agenda voor een vergadering van haar Uitvoerend Comité, doch dit kwam niet tot een definitief besluit en heeft ook naar alle waarschijnlijkheid de actie niet verder gesteund, daar de Statuten der Association verbieden, dat deze plannen zou steunen, welker uitvoering een groep leden zou begunstigen ten koste van de overige leden. En juist dit was, zooals nog zal worden aangetoond, stellig de wensch der voorstanders van het invoerrecht. In het American Petroleum Institute zouden deze plannen wel van den beginne af nog minder kans op succes hebben gehad.

Vervolgens wendde men zich tot de Regeeringen en de Parlementsleden. Tot een Conferentie van Gouverneurs der petroleum-staten, welke de Gouverneur van Oklahoma op verlangen der belanghebbenden zou bijeenroepen, is het niet gekomen — hoewel men daarop tweemaal bij dezen heeft aangedrongen.

Bovendien werd de aangelegenheid bij het Huis

INHOUD.

	Blz.
HET VERLANGDE INVOERRECHT OP PETROLEUM EN DE TOESTAND IN DE AMERIKAANSCH PETROLEUMINDUSTRIE I door <i>Dr. Wilhelm Mautner</i>	160
Inkomens en Vermogens in Nederland door <i>Prof. Dr. C. A. Verrijn Stuart</i>	162
Het jaarverslag van de Bank van Frankrijk door <i>Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart</i>	163
Beschouwingen over kolen I.....	165
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De ontwikkeling van den buitenlandschen handel van Duitschland I door <i>Dr. Carl Krämer</i>	167
Het jaarverslag van de Rijksbank en de wijziging der bankwet door <i>Dr. F. H. Repelius</i>	171
AANTEKENINGEN:	
De gouden standaard in 1929	172
De stabilisatie van de peseta.....	173
BOEKAANKONDIGINGEN:	
<i>Drs. C. van den Berg</i> en <i>Mej. Mr. H. J. D. Revers</i> : Wet tot herziening van de financieele verbouding tusschen het Rijk en de gemeenten, bespr. door <i>Prof. Mr. C. W. de Vries</i>	174
MAANDOLJFERS:	
Postchèque en Girodienst.....	174
Statistisch overzicht van den economischen toestand van Nederland.....	175
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	176—182
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

van Afgevaardigden aanhangig gemaakt, doch het Ways and Means-Comité daarvan sprak zich zoo stellig tegen een invoerrecht uit, resp. tegen een voorstel deze zaak voor het plenum te brengen, dat de voorstanders daarvan liever eerst maar hun geluk in den Senaat beproefden. Twee Senatoren stelden in de Financieele Commissie voor, ruwe olie voortaan met een invoerrecht van \$1.— per barrel¹⁾ te belasten en petroleumproducten met een invoerrecht ter hoogte van 50 pCt. der waarde. Het kwam tot een „hearing” van de vertegenwoordigers der petroleumindustrie — voor- en tegenstanders van het invoerrecht — alsmede van vertegenwoordigers van branches, welke tot de petroleumindustrie in nauwe betrekking staan, hetzij als afneemsters harer producten, hetzij als concurrenten (automobiëlinindustrie, scheepvaart, kolenindustrie). Het Senaatscomité verwierp evenwel het voorstel. De overwonnen voorstanders van het invoerrecht meenden deze nederlaag te moeten toeschrijven aan de samenstelling van het Comité, waarvoor zij verschenen; dit immers bestond behalve uit den overtuigden vrijhandelaar Senator William King, uit de heeren David Reed, wiens opvattingen men spoedig identificeerde met de belangen van de met hem bevriende familie van den Secretaris voor Financiën Mellon (Gulf Oil), en uit Senator Walter Edge, een zwager van President Teagle van de Standard Oil Co. (New Jersey). Zij verklaarden de actie te willen voortzetten, en Senator Thomas van Oklahoma voegde eraan toe, dat hij zou voorstellen, een onderzoek te gelasten naar de productiekosten van petroleum in het buitenland, evenals naar de methoden volgens welke de prijzen van de ruwe olie en van de producten daaruit werden vastgesteld, en ook of de groote maatschappijen een overeenkomst inzake het vaststellen der prijzen hebben getroffen. Daarmede werd ongetwijfeld, zelfs volgens meening van vele aanhangers van het invoerrecht, het doel voorbij geschoten, want een dergelijke rancune-maatregel kon zich zeer gemakkelijk ook tegen de oorspronkelijk niet bedoelde kringen der petroleumindustrie wenden, en deze wenschen wel evenmin diepgaande onderzoekingen van Staatswege als de groote maatschappijen of als de vertegenwoordigers der andere takken van industrie.

Daarop werd het een tijdlang stil met de plannen tot instelling van een invoerrecht, totdat midden Januari een belangrijke verlaging van de ruwolie-

1) De gemiddelde prijs van de in de Ver. Staten gewonnen olie is te vinden in de tweede tabel van dit artikel, en schommelde in de jaren 1923—1928 van \$ 1.20 tot \$ 1.88.

prijzen in Oklahoma, Kansas en Texas werd afgekondigd door twee groote dochtermaatschappijen der Standard Oil Co. (New Jersey), de Humble Oil and Refining Co. en de Carter Oil Co., bij welken maatregel zich weliswaar de Texas Corp. en de Magnolia Petroleum (Standard Oil Co. of New-York) aansloten, doch althans voorloopig niet de andere groote koopsters van ruwe olie zoals de Prairie Oil & Gas en de Sinclair enz.

Van de door dezen maatregel gewekte verontrusting — over de gegrondheid waarvan nog gesproken zal worden — maakten de oude aanhangers van een invoerrecht, waaronder in de eerste plaats de heer Wirt Franklin, gebruik om in een inderhaast bijeengeroepen protestvergadering der producenten zonder verzet een resolutie te doen aannemen, waarin ook een zoodanig invoerrecht werd geëischt.¹⁾

Blijkbaar als gevolg van het daar genomen besluit vond de zending der Delegatie naar Washington plaats, waarvan in den aanhef van dit artikel gesproken werd.

Wat kunnen nu de aanhangers van het invoerrecht te Washington hebben aangevoerd tot ondersteuning van hunne wenschen? Allereerst natuurlijk de hun te laag toeschijnende en inderdaad ook tamelijk lage prijzen van de ruwe olie, waarvoor zij den invoer van buitenlandsche petroleum aansprakelijk stellen. Hierbij moet in aanmerking worden genomen, dat de ondernemingen, welke de grootste productie aan ruwe olie in het buitenland bezitten, nl. de Standard Oil Co. (New Jersey), de Standard Oil Co. of Indiana, de Gulf Oil Co. en de Koninklijke-Shell-groep, tegelijkertijd in het binnenland tot de grootste producenten behooren en buitendien zeer groote kwantums plegen op te koopen, zoodat door hen of in elk geval door eenigen van hen, de ruwolie-prijs in groote mate kan worden beïnvloed.

De opvatting, dat de invoer van buitenlandsche ruwe olie oorzaak was van de prijsdaling der Amerikaanse, maar ook, dat de raffinaderijen bij machte zijn, de aan het publiek berekende benzineprijzen te handhaven door haren grooten invloed, trachtte de Independent Petroleum Association of America het Financieele Comité uit den Senaat drastisch voor oogen te stellen door middel van onderstaande tabel.

Prijzen van benzine, stookolie en ruwe petroleum
Februari 1926 en 1929.

Soort en plaats	Noteering	Febr. 1926	Febr. 1929	Daling in %
Benzine (Service Station) \$cts. p. Gall.				
Washington		21.0	20.0	5
New Orleans		20.5	19.5	4
San Francisco		20.5	19.0	5
Tulsa		19.0	19.0	—
Gemiddeld		20.0	19.5	2½
Stookolie \$ per barrel				
Oklahoma-Kansas 24-26°		1.25	0.68	46
North Texas 24-26° ..		1.25	0.68	46
North Louisiana 18-20°		1.18	0.75	36
Arkansas 16-20°		1.10	0.75	32
Golfkust		1.70	0.90	47
Chicago 22-26°		1.23	0.68	45
Gemiddeld		1.28	0.75	41,4
Ruwe petroleum \$ per barrel				
Oklahoma-Kansas 36-36,9°		2.04	1.20	41
Golfkust Soort „A” ..		1.50	1.20	20
Illinois		2.12	1.45	32
Panhandle 34-36,9° ..		1.50	0.92	39
Gemiddeld		1.88	1.25	33½

1) In de vergadering was ook aanwezig Mr. Edwin B. Reeser, President der Barnsdall Corp. en van het American Petroleum Institute. Ook hij verklaarde zich tegen de prijsverlagingen van bovengenoemde maatschappijen. Of hij, die vroeger met zeer steekhoudende argumenten was opgekomen tegen het olie-invoerrecht, zijne meening plotseling wijzigde, bleef onbekend. Wellicht achtte hij het niet raadzaam, door een afwijzende verklaring de eenheid der producenten ten opzichte van het prijzenprobleem te verstoren.

Californië	\$ per barrel		
Stookolie 15-20°	1.04	0.85	18
Ruwe petroleum Long Beach 30°	1.46	1.25	14

Zij verklaarde daarbij de maanden Februari 1926 en Februari 1929 als punt van uitgang te hebben gekozen, omdat in eerstgenoemde maand de ruwolie-invoer 3.743.000 barrels had bedragen, en daarmede de laagste der laatste jaren was, terwijl hij in laatstgenoemde maand gestegen was tot 7.016.000 barrels. Den teruggang van 5 pCt. in den benzineprijs schrijft de Independent Petroleum Association toe aan de algemeene daling van het Amerikaanse prijsniveau. Daartegenover staat echter een daling van 41.4 pCt. voor stookolie en van 33.5 pCt. voor binnenlandsche ruwe olie; derhalve, aldus luidt de conclusie, zijn deze prijsdalingen een gevolg van de gestegen ruwolie-invoeren. Maar is dit wel inderdaad het geval?

Deze meening zal men slechts dan als juist kunnen beschouwen, wanneer uit de gegeven praemissen geen andere gevolgtrekking kan worden gemaakt, of wanneer het vermelde en niet weersproken feit van de prijsdaling geen andere verklaring toelaat. En juist die komt ons wel mogelijk voor. Daar het heet, dat de invoeren den binnenlandschen prijs zoo sterk beïnvloeden, moet worden nagegaan, of inderdaad de bedoelde afhankelijkheid bestaat. De cijfers van de Amerikaanse ruwolie-productie en van den ruwolie-invoer kunnen ons daarbij van dienst zijn:

Jaar	Ruwolie-productie	Import (in 1000 barrels)	Totaal	Gemiddelde prijs p. barrel Amerik. olie in Dollars
1922	557.531	127.308	684.839	1,61
1923	731.407	82.015	814.422	1,34
1924	713.940	77.775	791.715	1,43
1925	763.743	61.824	825.567	1,68
1926	770.874	60.382	831.256	1,88
1927	901.129	58.383	959.512	1,30
1928	901.474	79.583	981.057	± 1,20
1929	± 1.007.500	± 80.000 ¹⁾	1.087.500	?

Reeds een vluchtige blik op deze cijfers doet zien, dat van een tegengestelde ontwikkeling der hoogte van invoer en ruwolieprijzen geen sprake kan zijn. Integendeel, het jaar van den hoogsten invoer (1922) toont op twee na den hoogsten ruwolieprijs; het jaar met den laagsten invoer (1927) op één na den laagsten. Daarmede reeds is bovenstaande these weerlegd. Wel echter blijkt uit deze cijfers iets geheel anders: dat de ruwolieprijzen over het algemeen laag waren, wanneer de uit invoer en binnenlandsche productie in totaal ter beschikking staande kwantums een sprongsgewijze stijging in vergelijking met het vorige jaar te zien geven, een stijging, die blijkbaar grooter is dan de als normaal te beschouwen toename voor dekking van het stijgende verbruik. Maar uit deze samenstelling is nog meer te zien: de jaren van buitengewoon sterk stijgende kwantums zijn die, waarin de binnenlandsche Amerikaanse productie van ruwe olie enorm toenam — men lette maar eens op de jaren 1923 en 1927, twee jaren, bekend door een groote en gevaarlijke overproductie.

Op een andere voor de hand liggende vraag vermag echter de tabel nog geen antwoord te geven: of niet bijv. door de importen van afgewerkte producten de prijzen dier overeenkomstige binnenlandsche producten in bepaalde gebieden sterk werden gedrukt, en deze prijsdruk zich dan voortplantte op andere gebieden en ook den prijs der ruwe olie beïnvloede. Te dien opzichte staan ons de volgende cijfers ter beschikking:

In de Vereenigde Staten ingevoerde raffinage-producten.	
1925	16.376.000 barrels,
1926	20.938.000 ..
1927	13.981.000 ..
1928	11.981.000 ..

1) Eerste 11 maanden 73.028.000 barrels tegen 72.960.000 barrels in het overeenkomstige tijdvak van 1928.

1929 27.392.000 barrels (11 maanden) ¹⁾

Deze cijfers schijnen er wel op te wijzen, dat het deze gestegen kwantums van raffinage-producten zijn, die in het Oosten der Ver. Staten aan de markt werden gebracht — en de buitengewoon scherpe concurrentie, welke de aldaar werkende maatschappijen elkander aandoen, wordt grootendeels met de uit goedkope buitenlandse petroleum in buitenlandse raffinaderijen (Curaçao, Aruba) vervaardigde raffinage-producten gevoerd — welke de gedrukte prijzen der afgewerkte producten en via deze den druk op de prijzen voor ruwe olie verklaren.

De prijzen der afgewerkte producten zijn echter ook door andere oorzaken gedaald; ten deele ingevolge overproductie daarvan, met name van benzine en stookolie, anderdeels ingevolge de aanvoeren van Californische petroleumproducten door het Panama-Kanaal: in de eerste 11 maanden van 1929 werden 21.507.000 barrels benzine uit Californië naar het Oosten verscheept tegen 14.892.000 barrels in de overeenkomstige periode van 1928. Men ziet dus, dat het probleem der ruwolie-prijzen wel eenigszins gecompliceerder is dan de uiteenzetting der Independent Petroleum Association het deed voorkomen.

Thans: hoe staat het met de beweerdde *stabiliteit der benzineprijzen*? Nemen wij de gemiddelde tankwagen-benzineprijzen in 50 steden der Vereenigde Staten, dan zien wij, dat deze als volgt fluctueerden:

1923	tusschen \$ 0,2 53	in Maart	en \$ 0,1366	in Dec.;
1924	„ „ 0,1887	„ „	„ „ 0,1375	„ Nov.;
1925	„ „ 0,19413	„ Augustus	„ „ 0,1392	„ Jan.;
1926	„ „ 0,19697	„ Juli en Aug.	„ „ 0,16133	„ Jan.;
1927	„ „ 0,17567	„ Januari	„ „ 0,14210	„ Dec.;
1928	„ „ 0,1674	„ October	„ „ 0,1429	„ Jan.;
1929	„ „ 0,1602	„ Juli	„ „ 0,1473	„ Mrt.

De prijsfluctuaties in dit tijdvak waren, hoewel een zekere tendens naar vermindering der fluctuaties in de laatste jaren is vast te stellen, zeker nauwelijks geringer dan die in de ruwolieprijzen. ²⁾

Van de bewering der tegenstelling tusschen (kunstmatig hoog gehouden) prijzen der geraffineerde producten en sterke prijsdalingen der ruwe olie, naar die van *enorme winsten der raffinaderijen* is slechts een stap, en naar die, dat de heffing van een invoerrecht op ruwe olie grootendeels door raffinaderijen zou worden gedragen, is het slechts een tweede. In het geschrift van de Independent Petroleum Association of America heet het met betrekking hiertoe:

„De onafhankelijke binnenlandsche produceerende industrie zal (door de heffing van het recht) van den ruwezen last der bovenmatige raffinagewinsten worden bevrijd, alsmede van dien, stookolie tegen oneconomische prijzen te leveren aan andere industrieën, welke den steun genieten, die eerstgenoemde tot dusverre ontzegd bleef. De benzineprijzen voor het verbruikende publiek zullen daarbij niet slechts onaangestast blijven, doch tot op zekere hoogte zal (dit) ook nog door het in stand houden van de laatste hindernis beschermd worden, welke nog in den weg staat aan een vokomen gecentraliseerde controle der petroleum-industrie in al haar vertakkingen.”

¹⁾ Hierbij moet in aanmerking worden genomen, dat de invoer van raffinage-producten van 884.000 barrels in Januari tot resp. 3.176.000, 3.429.000, 2.725.000, 3.642.000 en 3.347.000 barrels in de maanden Juli—November is gestegen.

²⁾ Het beeld verandert geenszins, wanneer men de prijzen slechts in bepaalde gebieden vergelijkt, zooals de volgende opsomming leert: De gemiddelde jaarprijs voor 36° olie in Oklahoma bedroeg sedert 1923: 1,56—1,63—1,87—2,13—1,38—1,31 en \$ 1,37 per barrel, en die van de 58—60° U.S. Motorbenzine 9,78—8,96—10,55—10,31—6,67—7,95 en 7,75 cts. per Gallon. Tegenover een prijsfluctuatie tusschen den hoogsten en den laagsten prijs in het eerste geval van 63 pCt. (van den laagsten prijs) staat in het tweede geval eene van 58 pCt.; in Californië noteerde 25° Long Beach-olie van 1923—1929: \$ 0,74—1,06—1,35—1,37—1,00—0,96 en 1,05 per barrel; U.S. Motorbenzine in 1926—1929 (vroegere cijfers op vergelijkbare basis zijn niet beschikbaar): 11,34—8,73—9,19 en 8,49 cts.; voor het eerste geval betekent zulks een marge van 34 pCt. en in het tweede, dat een aanmerkelijk kortere periode betreft, van 34 pCt.; de verandering van den ruwolieprijs in dit laatste tijdperk was 43 pCt.

Geheel ervan afgezien, in hoeverre de bewering van bovenmatige raffinagewinsten gegrond is en zonder op het feit in te gaan, dat in de schaduw van beschermende rechten kartels zeer goed plegen te gedijen, — bescheiden zijn ook de heeren producenten, welke het invoerrecht eischen, zeker niet. Immers zij berekenen zelf in het bedoelde geschrift, dat bij een productie van 1000 miljoen barrels de opbrengst voor de ruwe olie \$ 1.790.000.000 zou bedragen, tegen \$ 1.250.000.000 zonder een zoodanig recht, m.a.w., dat het laatste hun een voordeel van \$ 540.000.000 zou opleveren. Zij beweren, dat van dit verschil de raffinaderijen \$ 300.000.000 zouden moeten dragen, en de verbruikers van stookolie \$ 200.690.000; voor de benzineverbruikers evenwel zouden de prijzen niet hooger worden.

In deze bewering komt ongetwijfeld bovenal de wensch tot uitdrukking, de groote massa der automobielbezitters, welke tevens die der kiezers is, niet te ontstemmen. De winst der producenten zou alleen dan niet door het publiek worden gedragen, wanneer een verhooging der benzineprijzen zich niet liet doorvoeren, hetzij wegens de scherpe concurrentie der verkoopers, hetzij wegens de geringe geneigdheid of de onmogelijkheid bij het publiek, meer te betalen. Het eerste deel van dit dilemma is in tegenspraak met de bewering inzake beheersching der markt door slechts enkele groote maatschappijen; het tweede zou slechts door een poging, van het publiek hogere prijzen te verlangen, kunnen worden bewezen of krachteloos gemaakt.

Dr. WILHELM MAUTNER.

(Slot volgt).

INKOMENS EN VERMogens IN NEDERLAND.

Als No. 10 van den jaargang 1929 der Verslagen en Mededeelingen van de Afd. Handel en Nijverheid van het Dep. van Arbeid, Handel en Nijverheid heeft bovenvermelde verhandeling, bewerkt door eene Subcommissie uit de Commissie voor de Economische Politiek, het licht gezien. Gaarne vestig ik op deze, met veel zorg bewerkte studie, die een even belangrijk als actueel onderwerp betreft, hier met enkele woorden de aandacht.

Na een korte geschiedkundige inleiding worden de motieven uiteengezet, waarom het onderzoek zich beperkte tot de jaren sedert de invoering van de algemeene inkomstenbelasting in 1915 verlopen. Zich baseerend op de gegevens betreffende de successiebelasting zou men, nu wat het vermogen betreft, over een langer tijdperk becijferingen kunnen maken, maar wat aangaat het inkomen kan men inderdaad, indien men alomvattende cijfers begeert, niet veel verder dan tot 1915 teruggaan. In ieder geval is het tijdvak 1915—'27 voor de vorming en de verdeling van inkomen en vermogen zóó belangrijk geweest, dat een daartoe zich bepalend onderzoek zeker alleszins gerechtvaardigd heeten mag.

Bij de voor het onderzoek gevolgde methode zal ik niet in bijzonderheden stilstaan. De grondslag vormen de kohieren der inkomsten- en der vermogensbelasting, aangevuld en verbeterd op enkele punten, voor de toelichting waarvan de lezer naar de verhandeling zelve moge worden verwezen. Slechts stip ik met ingenomenheid aan, dat de inkomens der niet „stoffelijk produceerenden” als oorspronkelijk inkomen in het totaal zijn medegerekend, en dus de opvatting van Pierson (Leerboek II bl. 32) als „te eng” is losgelaten.

De eindcijfers voor het inkomen zijn: f 2378,8 miljoen in 1915 en f 5043,2 miljoen in 1927, of per hoofd f 374 en f 657. Echter moet met de aanzienlijke waardedaling van den gulden worden rekening gehouden, die op grond van de Amsterdamsche becijferingen op 40 pCt. wordt gesteld. De cijfers voor 1927 hier genoemd moeten dus tot op 60 pCt. verlaagd worden, zoodat het totaalinkomen van 1927 dan f 3026 miljoen, en dat per hoofd f 394 belooft,

uitgedrukt in guldens van 1915. Het geheele volksinkomen is dus met 27.2 pCt., dat per hoofd der bevolking met 5.4 pCt. toegenomen. Het is zeker verheugend te kunnen vaststellen, dat ondanks den wereldoorlog het inkomen per hoofd thans toch nog ietwat hooger ligt dan in 1915.

Van groot belang is natuurlijk de vraag, hoe dit totaalinkomen over de verschillende groepen der bevolking is verdeeld. De volgende verhoudingscijfers geven daarop het antwoord.

Inkomens	Aangeslagenen		Bedrag der inkomens	
	1915	1927	1915	1927
beneden f 5000 ¹⁾ . . .	94.76	94.66	63.03	69.78
5000—10.000	3.34	3.64	11.32	10.55
10.000—100.000	1.84	1.65	20.23	15.20
100.000 of hooger . . .	0.06	0.05	5.42	4.47
totaal	100.—	100.—	100.—	100.—

Er blijkt dus over dit tijdvak in zijn geheel niet een inkomensconcentratie, maar een gelijkmatiger inkomensverdeling te hebben plaats gehad. ²⁾ In de jaren der „oorlogswinsten” was de ontwikkeling tijdelijk een andere, maar de toen verkregen groote inkomens verdwenen, gelijk de commissie met de cijfers aantoonde, weer even snel als zij waren ontstaan.

De ontwikkeling van het particulier volksvermogen vertoont in de jaren 1915/6—1927/8 een stijging van het totaalcijfer van f 11.190 op f 21.714 miljoen, of per inwoner van f 1759 op f 2828. Ook hier, wegens de gedaalde koopkracht van den gulden, de cijfers voor het laatste jaar tot 60 pCt. terugbrengend, worden zij f 13.028 miljoen en f 1697. Daaruit blijkt, dat het vermogen per hoofd thans kleiner is dan in 1915/6, en dat, ofschoon het inkomen per hoofd toenam, de kapitaalvorming is teruggelopen. Dit klemte meer, wanneer men er op let, dat na 1917 het onroerend goed voor de vermogensbelasting op zijn werkelijke waarde, en niet, zooals vroeger, naar de belastbare opbrengst wordt getaxeed. Dientengevolge is het eindcijfer voor 1915/6 vergelijkender wijze te laag. Het schijnt mij toe, dat de verminderde kapitaalvorming, voor een deel althans, kan worden verklaard uit de relatieve toename van de kleinere inkomens, welke de boven medegegeelde cijfers te zien geven. In die groepen zal vergrooting van inkomen allicht eerder tot het uitzetten der verteringen, dan tot kapitaalvorming leiden. Ook de in den na-oorlogstijd sterk toegenomen zucht om „het leven te genieten”, zal in dezelfde richting op de bestemming, aan het inkomen te geven, hebben ingewerkt. Dat het verschijnsel, hoe verklaarbaar het dan ook wellicht moge zijn, voor de verdere ontwikkeling der algemeene welvaart in ons land, met zijn nog steeds snel zich uitbreidende bevolking, zeer bedenkelijk moet heeten, zal hier wel geen betoog behoeven.

Tenslotte de percentsgewijze verdeling van het particulier vermogen over de groepen van aangeslagenen. Hier bepaalt de Commissie zich tot de belaste vermogens, gelijk zij bij de inkomensgroepering enkel met de belaste inkomens rekening hield. Voor de berekening van de bovengenoemde totaalcijfers werden de cijfers der belastingstatistiek daarentegen door haar, naar voorzichtige en uitvoerig toegelichte schattingen, aangevuld.

Vermogens	Aangeslagenen		Vermogensbedrag	
	1915/6	1927/8	1915/6	1927/8
van f 16.000—50.000 . . .	65.44	66.61	21.50	22.79
.. 50.000—100.000 . . .	18.03	18.36	15.10	15.91
.. 100.000—500.000 . . .	14.36	13.11	34.75	31.90
.. 500.000—1.000.000 . .	1.38	1.24	11.50	10.71
.. 1.000.000 of meer . . .	0.79	0.68	17.15	18.69
Totaal	100.—	100.—	100.—	100.—

¹⁾ In 1915 was de grens waarboven belastingplicht optrad bij f 650, in 1927 bij f 800 getrokken. De Commissie wijst erop, dat echter het aantal der belastingvrije inkomens procentueel sterk is verminderd.

²⁾ De Commissie schrijft (bl. 16) dat de inkomenspyramide voor 1927 breder en lager is gebouwd dan die voor 1915. De door mij gecursiveerde woorden schijnen mij niet

Bij de cijfers der aangeslagenen is een toeneming der cijfers voor de beide laagste groepen ten koste der hogere waar te nemen, bij die der vermogens hebben de inkomens tusschen een ton en een miljoen verloren ten gunste van zowel de lagere als de hogere inkomens. Ook met betrekking tot de vermogens toont vergelijking tusschen de cijfers van 1920/1 met die van 1927/8 aan, dat de oorlogswinsten zich niet, althans niet ten volle, hebben kunnen handhaven. De verhoudingscijfers in 1920/1 voor de twee hoogste vermogensgroepen zijn van 1.42 en 0.78 voor wat de aangeslagenen, en van 11.41 en 19.90 voor wat de vermogens betreft, sedert weer teruggelopen op de hierboven vermelde.

Behoudens eenige concentratie bij de vermogens der millionairs, geven ook de cijfers der vermogensbelasting over het geheel het beeld te zien van een meer gelijkmatige verdeling. Bedenklijk blijft het feit der verminderde kapitaalvorming. ¹⁾ Maar de eindindruk, welke de aangekondigde verhandeling achter laat, met betrekking tot de sociaal-economische ontwikkeling hier te lande, kan toch moeilijk anders dan bevredigend heeten. Vooral is het heugelijk te kunnen vaststellen, dat ons maatschappelijk inkomen de gevolgen van den wereldoorlog en de daarna opgetreden inzinking van het bedrijfsleven zoo spoedig is te boven gekomen.

C. A. VERRIJN STUART.

HET JAARVERSLAG VAN DE BANK VAN FRANKRIJK.

De toenemende beteekenis, welke Frankrijk in de naaste toekomst vermoedelijk zal krijgen voor de internationale kapitaalvoorziening, wettigt een terugblik op het jaar 1929 aan de hand van het onlangs verschenen jaarverslag van de Banque de France.

Men herinnert zich, tegenover welk een eigenaardigen toestand de Banque de France zich sinds de stabilisatie van den Franschen franc gesteld zag. Deze stabilisatie is volvoerd door de Regering van Poincaré, die einde Juli 1926 aan het bewind kwam. Reeds het feit, dat men in het kabinet Poincaré vertrouwen had, terwijl al zijne voorgangers gewantrouwd waren, bracht een grondige verandering in Frankrijks valuta, waarmede het er in Juli 1926 bedenkelijk uitzag. Het resultaat was een terugkeer op groote schaal van de uit Frankrijk gevluchte kapitalen en belegging in Frankrijk van buitenlandsche gelden, die door de verwachting eener revalorisatie van den franc werden aangetrokken. Vooral sinds het einde van 1926, toen de Banque de France vaste koersen voor aan- en verkoop van deviezen noteerde, en daarmede den franc *de facto* stabiliseerde, was het aanbod van deviezen enorm.

Deze geweldige toevloed van deviezen werd niet onverdeeld gunstig geacht. Men vreesde, dat het aanbod van buitenlandsche gelden aanleiding zou geven tot nieuwe inflatie, aangezien de biljetten-circulatie

gemotiveerd, aangezien de inkomstenbelasting wel een benedengrens, doch niet een bovengrens voor de belastbare inkomens kent. Het is zeer wel mogelijk, dat het hoogste inkomen in 1927 genoten overtrof het hoogste inkomen in 1915. De statistiek geeft omtrent dit punt geen zekerheid.

¹⁾ De Commissie meent (bl. 25), dat de waardedaling van den gulden mogelijkerwijze met betrekking tot den omvang van het vermogen, met name voor zooveel het onroerend goed betreft, niet met hetzelfde recht werd in rekening gebracht, als dit met betrekking tot het inkomen geschiedde. Het is, wegens het ontbreken van de cijfers voor een splitsing der vermogens naar den aard van hun bestanddeelen, niet wel mogelijk, dit punt tot klaarheid te brengen. Aan den anderen kant ware echter, nog afgezien van hetgeen door de Commissie zelve met betrekking tot de aangifte der waarde van den grond werd in herinnering gebracht, te denken aan de sterke stijging in de koersen van aandelen, welke, niet voldoende gemotiveerd door het rendement, in de jongste Octobercrisis ter beurze een zoo scherpe reactie heeft ervaren. In ieder geval staat het, ook voor de Commissie, vast, dat de vermogensvorming geen gelijken tred met de toeneming van het inkomen heeft gehouden, en dus althans relatief is verminderd.

van de centrale bank zou stijgen, naarmate deze meer deviezen zou kopen.

Verskillende middelen werden in toepassing gebracht om den toevloed van buitenlandsch geld te keeren. In de eerste plaats de usantieele discontoverlaging. Uiteraard was het disconto in den tijd, waarin de *de facto* stabilisatie werd doorgevoerd en waarin verdere voortzetting van de inflatie moest worden tegengegaan, tot een voor Frankrijk zeer hoog peil opgevoerd. In verband met den toevloed van buitenlandsche deviezen werd het disconto op 16 December 1926 verlaagd van 7½ tot 6½ pCt., op 3 Februari 1927 van 6½ tot 5½ pCt., op 16 April 1927 tot 5 pCt., op 1 Januari 1928 tot 4 pCt. en op 19 Januari 1929 tot 3½ pCt. Op dit laatste niveau is het gebleven tot de recente verlaging, welke het disconto per 30 Januari jl. van 3½ op 3 pCt. bracht.

De renteverlaging bleek niet in staat om den stroom van deviezen te stuiten. Den 18den Januari 1928 werd het verbod van kapitaaluitvoer opgeheven in de verwachting, dat daardoor Fransch geld naar het buitenland zou stroomen, doch ook dat hielp niet, want het werd juist als een teeken van kracht van Frankrijk beschouwd en daardoor werd nog meer vreemd geld aangetrokken. Eerst de wettelijke stabilisatie van 25 Juni 1928 bracht den toestand eenigermate tot rust, aangezien zij althans een einde maakte aan de omvangrijke speculaties in Fransche francs.

Toch is ook na de stabilisatie de deviezenvoorraad van de Banque de France nog gestegen. Dit vond zijne verklaring in het feit, dat de Banque de France te voren belangrijke quanta aan deviezen contant had verkocht en op termijn had teruggekocht, een handelwijze, waartoe na de stabilisatie geen aanleiding meer bestond.

Zoo ging de Bank het jaar 1929 in met een goudvoorraad van circa 32 milliard en buitenlandsche wissels en tegoed in het buitenland tot ongeveer hetzelfde bedrag. Volgens de wettelijke bepalingen van Juni 1928 moet de minimum gouddekking 35 pCt. bedragen van alle opeisbare schulden van de Bank. Op 25 Juni 1928 begon de Bank met een dekkingspercentage van 40.45 pCt., terwijl in 1928 de dekking nimmer beneden de 38 pCt. daalde. Bij den aanvang van 1929 bedroeg de dekking circa 39 pCt. De „*avoirs à l'étranger*”, die de positie der Bank tegenover het buitenland zoo bijzonder versterken, mogen niet medetellen voor de minimum-dekking.

Wanneer wij nu met betrekking tot het afgelopen jaar eerst eens het verloop van den goudvoorraad en de buitenlandsche activa van de Bank beschouwen, zoo zien wij, dat de goudvoorraad in den loop van het jaar met bijna 10 milliard francs is gestegen, en op de balans per 24 December jl. met een bedrag van ruim 41.6 milliard voorkomt, welke kapitale som sindsdien nog met ruim een milliard steeg. Daarentegen zijn de „*avoirs à l'étranger*” in de eerste helft van het jaar met circa 7 milliard gedaald om vervolgens vrij stabiel te blijven op een niveau, varierend van 25½ tot 26 milliard.

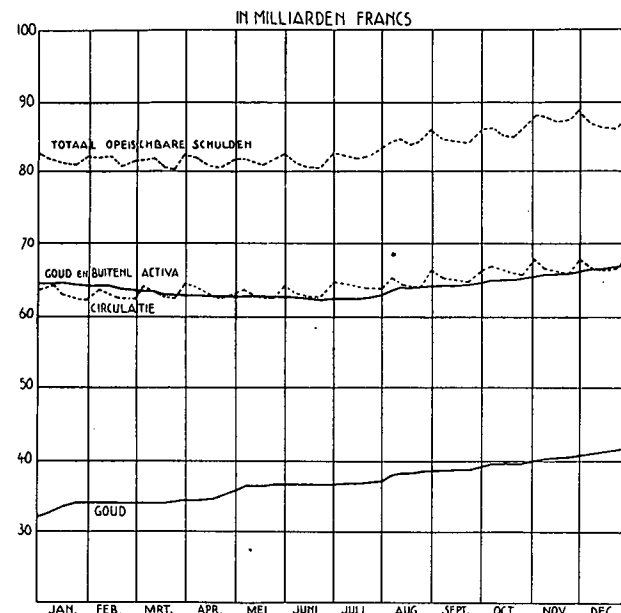
Neemt men goud en buitenlandsche activa tezamen, zoo is in de eerste helft van het jaar tot midden Juli eene vermindering te constateeren, welke ruim 2 milliard belooft, waarna weder een stijging met ruim 5 milliard plaats vindt, waardoor per saldo de gouden deviezenpositie van de Banque de France met ruim 3 milliard is toegenomen.

Stelt men nu tegenover deze cijfers die van de opeisbare schulden van de Bank, zoo blijkt vóóreerst, dat de biljettencirculatie per saldo met een kleine 5 milliard is gestegen en dat de andere opeisbare verplichtingen per saldo ongeveer op dezelfde hoogte zijn gebleven.

Tevens blijkt, dat de biljetten voor ongeveer 100 pCt. en de totale opeisbare verplichtingen voor ongeveer 80 pCt. gedekt zijn door goud en buitenlandsche activa tezamen. Ook de wettelijke dekking, waarvoor, zooals wij reeds opmerkten, alleen het goud

in aanmerking komt, en die einde 1928 38.46 pCt. beliep, is bij voortdoring zeer ruim geweest en in den loop van het jaar gestegen tot 47.37 pCt. per 24 December 1929 (maximum 47.86 pCt. op 20 December).

Onderstaande grafiek geeft van den loop van deze gegevens een voorstelling.

Vraagt men nu naar de oorzaak van de veranderingen bij de Banque de France, zoo moet men een tegenstelling maken tusschen de eerste en de tweede helft van het jaar. In de eerste helft deed zich ook in Frankrijk de invloed gelden van de hooge buitenlandsche geldrente. Daardoor ontstond de neiging om gelden, die te voren in Frankrijk waren uitgezet en daar hadden bijgedragen tot de vermeerdering van den goud- en deviezenvoorraad van de Banque de France, weder naar het buitenland te doen afvloeien.

Tegelijkertijd achtte de Banque de France het wenschelijk om een deel van haar deviezen om te zetten in goud. De deviezenvoorraad verminderde dus door twee oorzaken, de omzetting in goud door de Bank zelf en de verkoop van buitenlandsche valuta in verband met den afvloed van geld naar het buitenland.

Eenige reden wordt voor de omzetting van buitenlandsch tegoed in goud in het jaarverslag van de Banque de France niet opgegeven. Men weet, dat de geweldige „*gouddorst*” van Frankrijk in dien tijd meermalen tot kritiek aanleiding heeft gegeven. Onlangs nog richtte Paul Einzig in zijn boekje over de Bank for International Settlements⁴⁾ enkele hartige woordjes aan het adres van de Fransche circulatiebank, welke hij om haar goudpolitiek het minst van alle circulatiebanken geschikt acht voor internationale samenwerking. Deze en andere kritiek, die begrijpelijkerwijze vooral van Engelsche zijde is gekomen, vindt helaas in het jaarverslag van de Banque de France geen beantwoording.

Wel staat Gouverneur Moreau uitvoerig stil bij den goudtoevloed, dien wij in de tweede helft van 1929 kunnen waarnemen. Betoogd wordt, dat verschillende oorzaken, deels normale, en deels abnormale, tot dit verschijnsel hebben aanleiding gegeven. Wat de normale oorzaken betreft, zoo wordt gewezen op de beïnvloeding van de Fransche betalingsbalans door het reizigersverkeer. Daardoor stroomde veel geld naar Frankrijk toe. Voorts waren er in denzelfden tijd toenemende credietbehoefden van handel en industrie, welke de particuliere Fransche banken aanleiding gaven om een deel van haar in het buitenland uitstaande gelden in Fransche francs om te zetten. (Vermoedelijk heeft, ook al vermeldt de heer Moreau dat

⁴⁾ Verschenen bij Macmillan & Co. Ltd., Londen. Prijs 7/6.

niet uitdrukkelijk, de stijging der kleinhandelsprijzen aanleiding gegeven tot vermeerderde vraag naar bankpapier en tot omzetting van in den vreemde uitstaande gelden in Fransche francs; de stijging der biljetcirculatie wijst in deze richting). En tenslotte droeg in het najaar de Amerikaansche beurscrisis en de daaruit voortvloeiende daling van den rentestand op korten termijn ertoe bij, dat veel in het buitenland uitgezet geld weder naar Frankrijk terugkeerde. Dat dreef den koers van de Fransche valuta op, tot dat goudinvoer in dat land voordeel ging bieden. Het aldus ingevoerde goud moest de Banque de France koopen, ingevolge de wet van 25 Juni 1928. Zij kon derhalve, aldus Gouverneur Moreau, aan den goudtoevloed niets doen.

Om het belang der zaak citeren wij hier even het een en ander uit het verslag:

„L'accroissement massif dont notre encaisse a bénéficié, pendant la seconde moitié de l'année, n'est donc que la conséquence naturelle des courants monétaires internationaux. De Juin à Décembre, nous n'avons procédé à aucun échange direct de devises contre des lingots. Nous nous sommes bornés à accueillir, à nos guichets, conformément à notre mission monétaire, l'or de provenance étrangère qui nous était offert contre des francs, sans intervenir, à aucun moment, sur le marché des changes, pour accélérer le rythme de ces importations de métal.

„La Banque n'a ainsi apporté aucune entrave au libre jeu du marché monétaire sous le régime de l'étalon or. Elle ne se départira pas de cette attitude, quelle que soit l'orientation des mouvements de capitaux. Le jour où, sous l'influence d'une hausse du cours des devises étrangères, l'or viendrait à être demandé à ses guichets au lieu d'y être offert, elle le laisserait sortir de ses caisses, en exécution de la loi monétaire, aussi librement qu'elle a dû l'y laisser entrer.”

Het is nauwelijks aan te nemen, dat deze geheele passage de werkelijke opvattingen van den Gouverneur over den goudtoevloed zou weergeven. Zonder twijfel zijn de feiten op juiste wijze vermeld, en uit de weekstaten van de Banque de France had men al sinds de helft van het vorige jaar kunnen afleiden, dat niet zij het was, die den eersten stoot gaf tot vermeerdering van haar goudvoorraad; immers, de deviezenvoorraad bleef in tegenstelling tot de eerste helft van het jaar, opvallend constant, en slechts de goudvoorraad steeg, zoodat omzetting van deviezen in goud niet aannemelijk was.

Hiermede is echter geenszins aangetoond, dat de vermeerdering van den goudvoorraad van de Banque de France een onvermijdelijkheid was en door deze laatste niet voorkomen had kunnen worden. In de eerste plaats had de Fransche circulatiebank deviezen of buitenlandsch tegoed kunnen aankopen tot een koers, liggende boven het goudinvoerpunt, in welk geval geen goudtoevloed zou hebben plaats gevonden en met name de te Londen ontstane moeilijkheden belangrijk verzacht zouden zijn. De ruime gouddekking, die al reeds aanwezig was, liet immers aan de Banque de France bewegingsvrijheid genoeg! En in de tweede plaats had de Banque de France kunnen trachten om de binnenlandsche geldmarkt te verruimen.

Ten aanzien van dit laatste punt wordt er veelal op gewezen, dat aan het contact van de centrale bank met de Fransche geldmarkt heel wat ontbrak. De groote banken stonden zich niet aan de Banque de France en deden geen beroep op haar hulp door discontierungen e.d.

Hier staat echter tegenover, dat juist in het afgelopen jaar de binnenlandsche credietverleening door de Banque de France aanzienlijk is uitgebreid. De binnenlandsche wisselportefeuille, in den aanvang des jaars beneden 4 milliard gedaald, stijgt in den loop van het jaar door toenemende credietvraag in November tot 10 milliard om aan het einde des jaars weder tot ruim 8 milliard te dalen. De „avances sur titres” varieeren minder en bewegen zich tusschen 2.1 en 2.6 milliard, waarbij intusschen bedacht moet wor-

den, dat hiervoor een rente van 5½ pCt. gold, hetgeen tegenover een wisseldisconto van 3½ pCt. opvallend hoog is. Zooveel blijkt intusschen wel uit de cijfers, dat de binnenlandsche credietverleening van de Banque de France niet te verwaarlozen is, en het schijnt geenszins uitgesloten, dat de centrale bank, door haar voorwaarden te vergemakkelijken, niet slechts ten aanzien van de rente, maar ook ten aanzien van andere voorwaarden, zooals de vereischten voor discontabiliteit van het aangeboden papier, e.d., de binnenlandsche credietvraag had kunnen bevredigen in eene mate, die minder tot het wegtrekken van geld uit het buitenland zou hebben geleid dan nu het geval is geweest.

Zoo moet men dus wel aannemen, dat de Banque de France ook in de tweede helft van 1929 de vermeerdering van haar goudvoorraad niet ongaarne heeft gezien. Met haar voorgewende passiviteit en z.g. liberaliteit tegenover de ontwikkeling van de goudbeweging is zij in elk geval niet geëxcuseerd, want zij had, ook al mankeerde er het een en ander in haar verhouding tot de Fransche geldmarkt aan den loop van den goudstroom wel degelijk iets kunnen doen.

Intusschen geeft ook het jaarverslag blijk, dat men bij de Banque de France wel inziet, dat eenige verbetering van het contact met de geldmarkt gewenscht is. Twee maatregelen werden te dien einde in 1929 getroffen. In de eerste plaats werd in October de mogelijkheid geopend om disconto-aanvragen niet slechts des voormiddags, doch ook des namiddags in te dienen. En in December werd aan verschillende Parijsche instellingen bevoegdheid gegeven om wissels, die in het algemeen discontabel zijn, bij de Bank in disconto te geven en na enkele dagen weder terug te nemen, hetgeen de credietverleening door de Banque de France veel soepeler zal maken.

Men kent de plannen om van Parijs een groot internationaal acceptcentrum te maken; de Gouverneur zegt in dit verband met betrekking tot de zoeven genoemde maatregelen:

„que l'ensemble de ces deux mesures contribuera, non seulement à assouplir et à régulariser les mouvements intérieurs de capitaux, mais aussi à favoriser la naissance et le développement, en France, d'un large marché d'acceptations internationales, et à préparer ainsi la place de Paris au rôle plus étendu qu'elle peut et doit assumer désormais.”

Een circulatiebank, die met zulke plannen rondloopt, zou onmachtig staan tegenover een geweldigen goudtoevloed? Dat wil er bij ons nog niet in!

Komt er inderdaad eerlang iets van deze ontwikkeling, zoo zal zulks de binnenlandsche credietverleening in Frankrijk doen toenemen en den goudstroom naar dat land tot stilstand brengen. Voorloopig gaat deze echter nog door, en sinds het begin van het jaar is er weer ruim een milliard goud bijgekomen. Als aan dezen goudstroom eenerzijds door het tot ontwikkeling komen van de Parijsche geldmarkt, anderzijds wellicht door meerdere kapitaalverstreking op langen termijn aan het buitenland na het wegvallen van zekere fiscale bezwaren, een einde zal zijn gekomen, zoo zal zulks zonder twijfel in alle landen, wier ruilmiddel aan het goud is gekoppeld, met vreugde worden begroet en een gevoel van rust verwekken.

G. M. V. S.

BESCHOUWINGEN OVER KOLEN.

Onze vaste Kolenmedewerker schrijft ons:

De in 1928 heerschende toestand in de kolenindustrie was slecht. De wereldproductie was pl.m. 43 miljoen ton minder, d.w.z. 3.4 pCt. minder dan in 1927. Met verwaarloozing der voorraden mag men zeggen, dat het verbruik met dit procent verminderde en onder deze verminderde vraag hadden vooral Afrika, Groot-Brittannië, de Vereenigde Staten en Azië te lijden, welke landen procentsgewijs in productie nog meer achteruitgingen dan de wereldproductie.

Duitsland, Frankrijk en Rusland verloren ook aan hun productiecijfer, hoewel minder dan hun evenredig deel in den achteruitgang der wereldproductie. Holland, Polen en Czecho-Slowakije gingen alleen wat vooruit. Verschillende andere moeilijkheden kwamen in verschillende landen den toestand nog verergeren. Duitsland en Frankrijk hadden bijzondere moeilijkheden met het arbeidsvraagstuk, waardoor belangrijke verliezen geleden werden. Noemen wij de gedwongen loonsverhooging van 8 pCt. in Duitsland, die leidde tot vermindering der productie, de staking der Rijnschippers en van het tippenpersoneel in Ruhrort, de lock out in de metaalindustrie; eveneens staking in Frankrijk en enkele partieele in Engeland, waar overigens voortdurend met verlies werd gewerkt. Men zocht de oorzaak van den slechten toestand in overproductie en er werd van alle kanten op internationale samenwerking aangedrongen om tot een rationeële productiebeperking te komen.

Op het einde van 1928 kon grootere vraag naar kolen signaleerd worden. Mocht dit aanvankelijk verklaard worden uit het feit, dat men in de laatste maanden van het jaar de voorraden pleegt aan te vullen, de prijzen ondergingen spoedig een grootere stijging reeds vóór het invallen van de strenge koude en werd de vraag naar brandstof weldra buitengewoon groot door de lang aanhoudende vorst. Niettegenstaande de ernstige belemmeringen, die de kolen-transporten tengevolge hiervan ondervonden, is men deze moeilijke periode vrij goed doorgekomen, maar de voorraden raakten schier geheel uitgeput. De grootere vraag is evenwel na de koude blijven aanhouden gedurende het heele jaar 1929, voornamelijk door de over het algemeen zooveel verbeterde industriële conjunctuur.

Bezien wij de kolenindustrie in de verschillende landen.

In Engeland geven de cijfers voor productie, export en binnenlandsch verbruik een stijging te zien.

De productie bedroeg 253.000.000 ton in 1929 tegen 237.427.000 ton in 1928, een toeneming van 15.528.000 ton, wat beteekent een paar millioen ton meer dan de geheele productie van ons land in 1929. Er ontbreekt evenwel nog 34.000.000 ton om het vooroorlogsche cijfer te bereiken.

De export bedroeg 59.860.000 ton in 1929 tegen 50.550.000 ton in 1928 en aan bunkerkolen aan vreemde schepen pl.m. 16.478.000 ton in 1929 en 16.729.000 ton in 1928; de afneming van de levering van deze soort kolen moet men aan de concurrentie der olie toeschrijven.

De grootste afnemer van Engeland is Frankrijk. De uitvoer daarheen bedroeg aan steenkolen pl.m. 13.5 millioen ton (1928 8.887.234) en nam voor cokes en briketten ook toe.

De export naar België vertoonde de grootste toeneming.

Naar Engelsche kolen was gedurende 1929 in Duitsland veel vraag. In het laatste kwartaal werden de spoorwegtarieven voor buitenlandsche kolen verhoogd met 3 tot 8 M. per ton, terwijl ze voor Deutsche kolen verlaagd werden. Engelsche kolen bleven sterk concurrerend aan de kuststreken, doch de prijzen voor het binnenland moesten een stijging ondergaan.

De Engelsche export naar Denemarken en Scandinavische landen is ook dit jaar weer belangrijk geweest en ook toegenomen, in de maanden Jan./Sept. voor Denemarken met 22 pCt., Zweden 44 pCt., Noorwegen 23 pCt. Op deze markten moest evenwel een zware strijd gestreden worden met Poolse kolen. Deutsche kolen, hoewel door begunstigingstarieven gesteund, waren aldaar niet concurrerend.

In Engeland zelf nam het verbruik toe, mede door eenige verbetering in de ijzer- en staalindustrie. Het Engelsche aandeel in de wereldproductie van ijzer en staal, dat een dalende tendens vertoonde, gaf in 1929 eenige verbetering te zien. Zij trok 12 pCt. van

de geheele Engelsche kolenproductie tot zich. Dit cijfer is intusschen belangrijk lager dan in 1913, toen het percentage 17 pCt. bedroeg.

Het aantal werkloozen daalde in de kolenindustrie in Engeland van 171.200 in 1928 tot 115.322 in 1929.

Het gemiddelde loon van een mijnwerker per jaar, met inbegrip van de bijdrage van den werkgever voor sociale verzekering, bedroeg:

in 1928 £ 124:17:— (R.M. 2547).

in 1929 £ 127:14:3 (R.M. 2605).

Voor een mijnwerker in het Ruhrgebied:

in 1928 R.M. 2753

in 1929 R.M. 2904.

De loonen zijn dus, hoewel zeer weinig, toch iets gestegen, doch zij zijn laag en beneden die der Duitse arbeiders. Men heeft algemeen het systeem van de z.g. „sliding scale”, waardoor het loon direct afhankelijk wordt van de voor- en achteruitgang van het bedrijf.

We zien dus, dat de algemeene toestand verbeterend is. De concurrentie op de internationale markt is evenwel zóó scherp, dat iedere verhooging der bedrijfslasten zorgvuldig dient vermeden, wil men de aanvankelijke verbetering behouden.

Het is nu juist een verhooging van bedrijfslasten, waarmee de Engelsche producenten zich gedurende het geheele jaar bedreigd zagen tengevolge van het nieuwe Mijnwetontwerp, dat o.m. een verkorting van den maximum arbeidsduur tot 7½ uur per dag beoogt. Deze verkorting is van groote beteekenis in de districten Lancashire, Zuid-Wales en Schotland. In Yorkshire en enkele andere districten bestaat zij reeds. De eerstgenoemde districten zijn juist voor den Engelschen export van buitengewoon veel belang. Al reeds de mogelijkheid van aanstaande verzwaring van de exploitatiekosten, die hun te wachten staat, wanneer de arbeidersregering hare beloften vóór de verkiezing aan de arbeiders gedaan zal gestand doen, was voor de mijneigenaars een belemmering in het zakenleven. Door deze onzekerheid voelden zij zich genoodzaakt aan hoge prijzen vast te houden en vooral bij het sluiten van contracten voor levering op langen termijn werden ongemakkelijke voorwaarden gevraagd. De wet spreekt niet over het loon; evenwel zullen de arbeiders nooit toestaan, dat bij in werking treden der wet de daardoor veroorzaakte verzwaring der kosten gecorrigeerd worden door verandering in het loon. Naarmate de arbeiders hun verwachtingen in deze Regeering teleurgesteld zien, en hun strijddas zich meer en meer zal hersteld hebben van de gebeurtenissen van 1926, wordt inmiddels de kans op ernstige conflicten grooter.

Dat verzwaring der bedrijfslasten op het oogenblik de verbetering in den toestand der kolenindustrie direct zou beëindigen staat wel vast. Wij geven ter illustratie van het een en ander hier volgende cijfers betreffende het derde kwartaal 1929 vergeleken met hetzelfde kwartaal 1928 in Zuid-Wales.

De productie nam toe met meer dan 1.250.000 ton of 11 pCt.; de export met 1.100.000 ton of 20 pCt.; het aantal werkkrachten met 10.900 of 6.6 pCt.; de loonen met £ 551.000 of 12 pCt.; gemiddelde productiekosten daalden van 14 sh. 3.87 d. tot 13 sh. 11 d. p. t.; gemiddelde verkoopprijs steeg van 12 sh. 9.62 d. tot 13 sh. 8.72 d. p. t.; verlies is teruggebracht van 1 sh. 6.25 d. tot 2.34 d. p. t.

Opgemerkt zij nog, dat het voor nog meerdere technische verbeteringen benodigde kapitaal slechts zal worden aangetrokken, wanneer de toestand verbetert, althans kans op verbetering bestaat.

Voorloopig is het Ontwerp nog aan voortdurende bewerking en verandering onderhevig; de Regeering heeft nu weer een voorstel gedaan — een concessie aan de Liberale partij — om de Bemerkingsvoorstellen terug te nemen, waarmee men beoogde regeling der productie en verkoop van steenkolen door een wettelijk voorgeschreven aaneensluiting der producenten te organiseren.

In Engeland heeft men grootscheepsche amalgamaties gezien van mijnbouwbelangen en van firma's, die zich met het verkoopen van steenkolen bezighouden, welk proces mede door aandringen van regeeringszijde, steeds verderen voortgang maakt. Het streven is gericht op nog veel verder gaande verstandhouding. Uiteindelijk wil men geraken tot bepaalde afspraken omtrent afzet naar bepaalde gebieden, omtrent productie en omtrent prijzen zonder aanwending van de sommen van energie, die thans in onderlingen wedloop verspild worden, bij het plaatsen der kolen. Langs dezé internationaal geregelde productie- en afzetwegen hoopt men de kolenindustrie in Europa op een gezonde basis terug te brengen en men kan er zeker van zijn, dat dat ook zal ten goede komen aan de loonen. Daarvoor zal de overal doorwerkende democratisering van de bedrijven wel zorgen.

Ook in de Duitse kolenindustrie nam de productie toe:

voor steenkolen van 150.876.000 ton in 1928 tot 163.700.000 ton in 1929;

voor bruinkool van 166.224.000 ton in 1928 tot 175.600.000 ton in 1929.

In de Ruhr een toeneming van 9.000.000 ton verzeleken met 1928 bij een productie in 1929 van 123.600.000 ton.

De export van steenkolen bedroeg 26.77 miljoen in 1929 tegen 23.89 miljoen in 1928;

van cokes 10.65 miljoen in 1929 (8.89 miljoen in 1928);

van briketten 2.72 miljoen tegen 2.36 miljoen in 1928.

De uitvoer van bruinkool verminderde van 32.900 op 29.100 ton.

De waarde van den geheelen Duitschen brandstofuitvoer bedroeg:

in 1929: R.M. 860.2 miljoen.

in 1928: R.M. 746.2 „

in 1913: R.M. 721.8 „

De invoer is ook gestegen, zij het in geringere mate:

van R.M. 189.400.000 tot R.M. 213.000.000.

Het uitvoeroverschot van kolen bedroeg R.M. 647.200.000 tegen R.M. 556.800.000 in 1928 en R.M. 432.800.000 in 1913. Aangezien Duitschland zijn oorlogsschatting op den langen duur in goederen zal moeten betalen en de kolenindustrie tot Duitschlands grootste industrieën behoort is 1929 in dit opzicht dus niet ongunstig geweest.

Het binnenlandsch verbruik in Duitschland is in 1929 zeer groot geweest en grooter dan in 1928, waarbij men echter niet uit het oog mag verliezen, dat 1928 sterk beïnvloed werd door de uitsluiting in de metaalindustrie.

De geringe stijging van het invoercijfer is te danken aan protectionistische politiek. Wij noemden reeds de begunstigingstarieven der spoorwegen.

De door de Nederlandsche Regeering aan Duitschland gevraagde verhooging van het invoercontingent van 80.000 tot 160.000 ton kolen per maand werd door den Reichskohlen Kommissar te gevaarlijk geacht voor de Duitse kolen, voornamelijk in de districten Aken en Westfalen wegens hun goedkoop vervoer te water.

Sedert 1925 zijn de grenzen van Duitschland voor invoer van Poolse kolen gesloten.

Wederom werd dit jaar door de mijnwerkers een eisch tot loonsverhoging gesteld, een algemeene loonsverhoging van R.M. 1 per dag en voor onderscheiden loon-groepen een verhoging van 10 pCt. tot 16.5 pCt.

Toen de onderhandelingen hierover met de werkgevers niet tot overeenstemming leidden, werd door het scheidsgerecht een uitspraak gedaan, waarbij een loonsverhoging werd toegewezen van door elkaar genomen 2 pCt. De arbeiders legden zich bij deze uitspraak niet neer, waarop de Wirtschaftsminister

besliste en de uitspraak verbindend verklaarde. De loonen moesten de afgelopen jaren 9 maal verhoogd worden; zij zijn hooger dan Engeland en aangezien de arbeidsloonen het grootste deel der productie-kosten uitmaken, zijn ook deze hooger.

Een groot deel van den Duitschen uitvoer bestaat uit herstellkolen naar Frankrijk, België en Italië. De 3.000.000 ton kolen benoodigd voor de Italiaansche spoorwegen waren geheel herstellkolen uit Duitschland. Hiervan zal nu een derde door Engeland geleverd worden. Hetgeen nu aan Duitse kolen beschikbaar komt voor de vrije markt zal den concurrentiestrijd met Engelsche en Amerikaansche kolen aan te binden hebben in Italië. Waarschijnlijk zal de geringe hoeveelheid Amerikaansche kolen, dit jaar in Italië nog geïmporteerd, hiervan sterk de gevolgen ondervinden en allicht aldaar verdreven worden. Voor Duitse kolen is de concurrentie op deze markt groot. De export van Engeland naar Italië is teruggevoerd van 9.801.000 ton in 1913 tot ongeveer 7.112.000 ton in 1929, terwijl in den zelfden tijd de Italiaansche totale import vermeerde van 10.834.000 ton 1913 tot 13 miljoen 1929. Ook in Frankrijk ondervinden de Duitse kolen veel invloed van de krachtiger wordende concurrentie der Engelsche kolen. Duitschland, dat daar nu reeds op de tweede plaats komt, na Engeland, voor steenkolen, kon dit jaar niet boven het exportcijfer van 1927 zich herstellen, terwijl Engeland belangrijk boven dit cijfer uitkwam. Voor cokes is Duitschland geheel onbetwist op de eerste plaats aldaar.

Op de Skandinavische markten waren, zooals reeds gezegd werd, de Duitse kolen niet wel concurrerend ten opzichte der Poolse kolen.

Met de vernieuwing van het Syndicaat (Rheinisch-Westfälisches Kohlsyndikat) gaat het nog niet vlot. De groote moeilijkheid schijnt te zijn de Umlage, die in het verleden zoo dikwijls tot ontstemming geleid heeft, en de aanleiding is geweest tot prijsverhoging. Zelfs groote ondernemingen, die overigens voor steunpilaren van het Syndicaat gelden, hebben in het koor der ontevreden over de Umlage meegezongen. Ook moet de toestand onder het oog gezien worden, die geschapen is door de werkzaamheid der Zechenkohlenhandelsgesellschaften, staatjes in den staat, die alle voor zich het recht bedongen hebben in elk land buiten Duitschland hun eigen verkoopsorganisaties in te richten en in het algemeen gesproken den uitvoer van Syndicaatskolen te behandelen.

Dit veroorzaakt grooten onderlingen wedijver en verspilling van tijd en geld. Het gaat ook lijnrecht in tegen de over Europa gaande aaneensluitingsgedachte. Vroeger — vóór den oorlog — was alles in één hand. De toestand was: Het Syndicaat alleen den export behandelende en bezittende slechts ééne vertegenwoordiging in de buitenlandsche afzetgebieden, die van belang waren, ter voorkoming van concurrentie tegen de eigen kolen. In vele kringen gaat men inzien, dat die toestand teruggewenscht moet worden; buitendien is dat logisch en aansluitend aan de jongste samenwerkingsleuzen. Deze vraag is van groot belang bij de nieuwe formatie. Velen ook buiten Duitschland, hopen en verwachten, dat het na 1 April a.s. uit zal zijn met de werkzaamheid der Zechenkohlenhandelsgesellschaften buiten de Duitse landspalen. (Slot volgt.)

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. DE ONTWIKKELING VAN DEN BUITENLANDSCHEN HANDEL VAN DUITSCHLAND.

I.

Dr. Carl Krämer te Hamburg schrijft ons:

De beteekenis van het Youngplan is, evenals die van het Dawes-plan was, dat Duitschland de opgelegde herstellbetalingen moet voldoen uit het overschot van zijn buitenlandsche vorderingen boven zijn buitenlandsche verplichtingen. Hoe men ook over de

voor- en nadeelen van buitenlandsche credieten moge denken, daarover bestaat in Duitschland geen verschil van meening, dat de opnemng van buitenlandsche credieten voor de betaling van de herstelschulden, de oplossing van het reparatievraagstuk op den duur eerder bemoeijlikt dan verlicht. Het slagen of mislukken van de transfer hangt er dus feitelijk van af, of Duitschland over eenige jaren in staat zal zijn een jaarlijksch uitvoeroverschot van bijv. R.M. 2½ milliard te bereiken. Daar Duitschland het Youngplan heeft aangenomen, is het dus verplicht, alle pogingen in het werk te stellen om een dergelijk uitvoeroverschot te verkrijgen.

Volgens dit criterium zal men ook de ontwikkeling van den buitenlandschen handel van Duitschland gedurende de laatste jaren moeten beoordeelen. Het is overigens verheugend te constateeren, dat het invoeroverschot, dat gedurende de periode van vijf jaren van 1909-'13, uitgedrukt in de thans geldende prijzen, jaarlijks R.M. 2¼ milliard heeft bedragen, gedurende de vijfjarige periode van 1925-'29 tot jaarlijks rond R.M. 1¼ milliard is gedaald, ondanks het feit, dat Duitschland door den oorlog belangrijke gebieden voor het betrekken van grondstoffen heeft verloren. De weg van een invoeroverschot van R.M. 1¼ milliard naar een uitvoeroverschot van R.M. 2.5 milliard is intusschen nog langer dan die van een invoeroverschot van R.M. 2¼ milliard naar een invoeroverschot van R.M. 1¼ milliard.

In vergelijking met de ontwikkeling van den uitvoer van de Vereenigde Staten en Engeland is de ontwikkeling van den Duitschen uitvoer gedurende de jaren 1925-'29 schijnbaar niet ongunstig, zooals de volgende tabel No. 1 aantoont:

Uitvoer van Groot-Brittannië, de Vereenigde Staten en Duitschland in millioenen R.M.

Jaar	Gr.-Brittannië	Ver. Staten	Duitschland
1913	10.730	10.278	10.097
1925	15.684	20.239	9.422
1926	13.329	19.794	10.561
1927	14.503	20.021	10.954
1928	14.752	21.079	12.446
1929	14.892	21.661	13.482

Terwijl de uitvoer van Engeland en de Vereenigde Staten (indien men vooral bij Engeland de groote prijsdaling in aanmerking neemt) gedurende de jaren 1925-'29 slechts weinig steeg, nam de Deutsche uitvoer sedert 1925 met R.M. 4 milliard of met meer dan 40 pCt. toe. Vergelijkt men echter de onderlinge verhouding van de uitvoeren uit Engeland, de Vereenigde Staten en Duitschland gedurende de jaren vóór den oorlog (toen was de uitvoer van deze drie landen ongeveer even groot), dan ziet men, dat Duitschland ondanks de snelle stijging van den uitvoer, den Engelschen uitvoer, die toch door de ongunstige economische toestanden daar te lande sterk heeft geleden, niet eens heeft ingehaald, om maar niet te spreken van den uitvoer der Vereenigde Staten, welke den Duitschen export thans nog met ruim R.M. 8 milliard overtreft. Ondanks alle resultaten met betrekking tot de vermindering van het invoeroverschot ten opzichte van de jaren vóór den oorlog, ondanks de enorme stijging van den uitvoer gedurende de laatste jaren, ziet men dus, dat het vraagstuk

van de „ware" transfer nog ver verwijderd is van een oplossing.

Indien deze feiten voor de vijfjaarlijksche periode van 1925-'29 in haar geheel gelden, dan is de vraag gerechtvaardigd, of de tendenzen van den buitenlandschen handel, die zich in den loop dezer periode voordeden, dan nog een snellere daling van het invoeroverschot of het ontstaan van een groot uitvoeroverschot in de naaste toekomst waarschijnlijk maken. Vooraf laten wij een staat volgen van de cijfers, die voor de beoordeeling van deze ontwikkeling van belang zijn. (Zie tabel 2).

Bij dit overzicht trekt wel het meest de aandacht de groote schommeling van het saldo van den buitenlandschen handel van jaar tot jaar, die wederom in de conjunctuurveranderingen in Duitschland haar verklaring vindt. Het einde van het jaar 1925, dat zich overigens als geheel door een betrekkelijk levensdigen omzet kenmerkte, bracht een scherp ommekeer van de conjunctuur, die gedurende het grootste deel van het jaar 1926 in een achteruitgang van de productie en groote werkloosheid tot uitdrukking kwam; daarbij werkte echter de Engelsche kolonsteking als een gunstige ontlastende factor. Naast een niet onaanzienlijke stijging van den uitvoer, speciaal van grondstoffen, was het jaar 1926 dus door een enormen achteruitgang van den invoer, die bij de grondstoffen en fabrikaten tezamen ongeveer 25 pCt. tegenover het voorafgaande jaar uitmaakte, gekenmerkt. Het depressiejaar 1926 leverde dus een uitvoeroverschot op van ruim R.M. 850 millioen tegen een invoeroverschot van ruim 2320 millioen het jaar tevoren. De enorme conjunctuurschommelingen, waaraan Duitschland na de stabilisatie onderhevig was, komen evenwel nog sterker tot uitdrukking in een vergelijking van de handelsstatistieken van 1927, een jaar van hoogconjunctuur, met die van 1926. Na een uitvoeroverschot van R.M. 850 millioen in 1926, leverde 1927 een invoeroverschot op van R.M. 2850 millioen oftewel een achteruitgang van de handelsbalans met R.M. 3.7 milliard. De ommekeer werd bijna uitsluitend teweeggebracht door de stijging van den invoer met ruim R.M. 4 milliard. De stijging van den invoer van grondstoffen en fabrikaten alleen van het eene jaar op het andere bedroeg reeds meer dan 50 pCt.; ook het invoeroverschot van landbouwproducten steeg van 1926 op 1927 met bijna R.M. 1 milliard. Was 1927 bijgevolg een jaar van geprononceerde binnenlandsche conjunctuur, d.w.z. van een vergrooting van den binnenlandschen afzet, betgeen in de naar verhouding geringe stijging van den uitvoer tot uitdrukking komt, zoo werd in de daarop volgende twee jaren, toen bleek, dat de binnenlandsche markt, wat opnemng betreft, over het algemeen nog slechts weinig expansiemogelijkheden bood, aan de bevordering van den handel met het buitenland meerdere aandacht besteed, waarbij stellig ook de groote behoefte aan productiemiddelen van vele buitenlandsche bedrijven voor de Deutsche exporteurs van groot voordeel was. Het resultaat was, dat de Deutsche uitvoer van 1927 op 1928 met R.M. 1.5 milliard en van 1928 tot 1929 nogmaals met R.M. 1 milliard steeg, waarbij het zwaartepunt bij de stijging van den uitvoer van fabrikaten lag, welke jaarlijks met rond

Tabel 2. De buitenlandsche handel van Duitschland in de jaren 1925—1929 in millioenen R.M.

	I n v o e r					Uitvoer incl. leveringen in natura op herstelrek.				
	1925	1926	1927	1928	1929	1925	1926	1927	1928	1929
Levende dieren	122,0	119,7	170,9	145,4	149,7	21,7	24,4	29,1	18,8	22,0
Levensmiddelen en drinkwaren	4023,0	3571,0	4326,1	4203,3	3817,3	519,8	503,8	440,8	630,9	701,5
Grondstoffen en halfabrikaten	6211,7	4947,7	7192,3	7243,7	7205,1	1995,9	2732,0	2607,6	2703,6	2926,3
Fabrikaten	2005,4	1363,0	2538,7	2459,0	2262,5	6753,0	7154,3	7723,5	8701,5	9832,4
Totaal	12362,1	10001,4	14228,0	14051,2	13434,6	9290,4	10414,5	10801,0	12054,8	13482,2
Tot. (verbeterd)	11744,0	9701,4	13801,2	13649,5	13434,6	9422,4	10561,2	10954,3	12445,6	13482,2
Saldo.....	—	—	—	—	—	-2321,6	+ 859,8	-2846,9	-1203,9	+ 47,6

R.M. 1 milliard toenam. Voor den scherpen concurrentiestrijd met de buitenlandsche industrie spreekt ook het feit, dat de invoer van fabrikaten vanaf 1927 geleidelijk is afgenomen. Daarentegen is het feit, dat de behoefte aan grondstoffen uit het buitenland gedurende de laatste drie jaren niet is verminderd een teeken voor de steeds nog betrekkelijk hooge activiteit van de Deutsche industrie, hetgeen des te sterker spreekt, indien men bedenkt, dat eenige artikelen met een wereldmarkt gedurende de laatste jaren niet onaanzienlijk in prijs zijn gedaald. De daling van den invoer en de stijging van den uitvoer van levensmiddelen zal behalve aan eenigen vooruitgang van den Deutschen landbouw, ook aan dezelfde oorzaak, de daling van het prijsniveau voor landbouwproducten moeten worden toegeschreven. Al deze factoren werken ertoe mede, het invoeroverschot van 1927, ten bedrage van R.M. 2850 millioen, in een klein uitvoeroverschot van rond R.M. 50 millioen voor 1929 te doen veranderen. Wij zullen thans op de afzonderlijke groepen van den buitenlandschen handel nader ingaan.

* * *

De snelle stijging van den uitvoer van Deutsche fabrikaten, die thans 73 pCt. van den totalen uitvoer bedraagt tegenover 67 pCt. in 1913, is ongetwijfeld het meest treffende kenmerk van de ontwikkeling van den buitenlandschen handel van Duitschland gedurende de laatste jaren. Deze uitvoer heeft intusschen ook in 1929 den stand van vóór den oorlog, die op basis van de thans geldende prijzen R.M. 11—11½ milliard bedroeg, nog niet weder bereikt. Hier volgt een vergelijking van de belangrijkste posten van den in- en uitvoer van fabrikaten:

aan dezelfde oorzaak worden toegeschreven als de achteruitgang van den uitvoer bij de andere hierna te noemen groepen van artikelen, namelijk aan de behoefte aan productiemiddelen van al die landen, niet in het minst ook van de overzeesche, wier industrialisatie sedert den aanvang van den oorlog een hooge vlucht heeft genomen, dus aan de behoefte aan productiemiddelen van de nieuwe industrieele landen, waartoe ook Frankrijk en gedeeltelijk de Vereenigde Staten kunnen worden gerekend. Deze landen hebben zich namelijk speciaal op die takken van industrie toegelegd, waarvan ons overzicht volgens de uitvoercurve een weinig gunstig verloop toont. Daartoe behoort ook een groot aantal industrieën, die in 1913 het grootste bedrag aan exportproducten oprachtten, speciaal de textielindustrie, de leder- en lederwarenindustrie, de speelgoederenindustrie, maar voorts ook de automobiel- en rijwielinindustrie en zelfs de chemische industrie, welke uitvoer evenwel door de inbeslagneming van patenten gedurende den oorlog groote schade heeft geleden. De ongunstige ontwikkeling van den uitvoer van textielgoederen valt wel het meest in het oog, hetgeen voor het grootste deel moet worden toegeschreven aan de industrialisatie van gebieden, die vroeger door de Deutsche industrie werden voorzien. De uitvoer van textielgoederen heeft zelfs in 1929 nog in lange niet den stand van vóór den oorlog bereikt; daarentegen is de invoer van textielgoederen in menig jaar kwantitatief op het dubbele van het vooroorlogsch niveau gestegen. Hierdoor werd de handelsbalans voor fabrikaten natuurlijk tijdelijk sterk beïnvloed. Gedurende de laatste drie jaren is echter ook op dit gebied een aanhoudende verbetering bemerkbaar; vooral is de invoer van garens sedert 1927 zeer aanzienlijk gedaald.

Tabel 3. De Deutsche in- en uitvoer van fabrikaten in millioenen R.M.

	Uitvoer (incl. leveringen in natura op herstelrek.)					I n v o e r				
	1913	1926	1927	1928	1929	1913	1926	1927	1928	1929
Garens	196,4	197,0	214,8	272,1	300,2	322,7	459,1	882,5	653,3	512,0
Weefsels	881,6	933,4	986,0	1035,4	1083,6	169,5	130,8	315,8	311,9	297,9
Andere textielgoed.	251,4	233,1	287,9	302,1	315,1	34,4	67,8	128,3	132,2	62,4
Textielgoed. (totaal)	1329,5	1363,5	1488,7	1609,6	1698,9	526,6	657,7	1326,6	1097,4	872,3
Leder en lederwaren	357,1	294,2	329,8	363,2	393,5	60,0	79,9	146,2	162,0	128,1
Pelzen en pelterijen	193,3	155,5	226,4	305,3	288,9	75,5	36,1	61,8	64,7	84,4
Papierenpapierwar.	225,4	355,7	338,8	366,4	418,3	19,3	10,9	22,9	28,9	33,6
Aardew. en porcelein	93,6	132,2	130,8	132,0	144,9	4,0	8,3	15,4	19,0	16,1
Glas en glaswerk ..	145,7	187,9	193,0	211,5	247,3	17,1	16,7	28,8	32,5	34,3
Chem. producten ..	771,6	759,1	842,7	907,4	956,6	175,7	96,8	137,4	149,4	154,1
IJzerwaren	1263,9	1411,4	1457,8	1630,2	1956,0	68,6	137,6	306,8	313,5	285,7
Goederen uit andere metalen dan ijzer	365,8	362,9	374,7	428,0	508,2	28,3	24,1	39,1	49,8	54,1
Machines	608,6	672,3	767,0	932,0	1152,5	72,8	69,0	133,3	151,2	125,7
Electrotechnische producten	290,3	368,0	398,7	488,7	578,9	12,8	21,7	33,4	45,6	50,9
Fijne werktuigen ..	175,7	223,3	242,6	280,4	301,7	44,3	35,9	57,4	62,6	60,0
Speelgoed	103,3	105,7	114,6	122,6	121,1	1,2	2,1	2,9	3,4	4,2
Automob. en fietsen	110,7	59,9	80,0	114,3	118,0	15,7	53,0	67,8	85,4	63,3
Totaal	6746,2	7154,3	7723,5	8701,5	9832,4	1392,2	1363,0	2538,7	2459,0	2262,5

Op het eerste gezicht blijkt reeds, dat sedert 1913 zeer belangrijke structuurveranderingen in den buitenlandschen handel van fabrikaten hebben plaats gehad. Wat den uitvoer van productiemiddelen betreft, kan men voor de laatste jaren zonder uitzondering een enormen vooruitgang constateeren; de uitvoer van 1913 wordt bij de meeste dezer groepen van artikelen, zelfs indien men de prijsveranderingen in aanmerking neemt, sterk overschreden. Wij zien de enorme stijging van den export van machines, van electrotechnische producten en elektrische machines, van fijne werktuigen (muziekinstrumenten, phonogrammen, uurwerken, enz. enz.) van ijzerwaren, op welk gebied de invoer ook inderdaad vrij sterk is toegenomen, van producten uit andere metalen dan ijzer, van glas en glaswerk, bovendien van papier en papierwaren. De uitbreiding van den export van deze groepen van producten moet over het geheel genomen

De ongunstige ontwikkeling van den handel in textielgoederen wordt iets verzacht, doordat de behoefte van Duitschland aan buitenlandsche grondstoffen voor de textielindustrie over het algemeen kleiner is dan in de jaren vóór den oorlog en ook, omdat de prijzen van textielgoederen gedeeltelijk tegenover 1913 veel sterker zijn gestegen dan de prijzen van de grondstoffen. Hieruit vloeit, ten minste voor het gemiddelde van de laatste jaren, een niet zoo ongunstige ontwikkeling van den post textielgoederen op de handelsbalans voort. (Zie tabel 4).

Een zekere verbetering van de Deutsche handelsbalans door de prijsdaling van belangrijke artikelen voor de wereldmarkt blijkt, behalve uit de grondstoffen voor de textielindustrie, ook uit andere posten van den invoer van grondstoffen in Duitschland. Bekijkt men de lijst van de uit het buitenland betrokken grondstoffen, dan moet men constateeren, dat bij vele

Tabel 4. De buitenlandsche handel in textielgoederen van Duitschland in millioenen R.M.

	1913	1926	1927	1928	1929
Invoer van grondstoff. ¹⁾	1318,5	1177,4	1658,6	1500,9	1465,6
Invoer van fabrikaten	526,6	657,7	1320,6	1097,4	872,3
Totaal invoer	1845,1	1835,1	2985,2	2598,3	2337,9
Uitvoer van fabrikaten	1329,5	133,5	1488,7	1609,7	1698,9
Invoersaldo	515,6	471,6	1496,5	988,7	639,0

¹⁾ Invoeroverschot.

daarvan de voorziening zelfs in het jaar 1929, dat in ieder geval reeds in het teeken van een zekere laagconjunctuur stond, nog overvloediger was dan in 1913; daarbij werden voor het betrekken van industriele grondstoffen (de handel met kolen buiten beschouwing gelaten) thans per saldo R.M. 4½ milliard aangewend tegen R.M. 4¼ milliard in 1913, zonder textielgoederen R.M. 3,2 milliard tegen rond R.M. 3 milliard vóór den oorlog.¹⁾ De hoogere uitgave is dus betrekkelijk onbeduidend, en de zoo juist genoemde cijfers toonen duidelijk, dat de prijsbeweging van belangrijke grondstoffen op de wereldmarkt gedurende de laatste jaren aan de pogingen tot verlevendiging van den Duitschen buitenlandschen handel in groote mate is ten goede gekomen.

Bij de grondstoffen voor de textielindustrie zien wij het reeds genoemde verschijnsel van een kwantitatieve achteruitgang van het invoeroverschot in bijzonderheden; deze ontwikkeling mag echter in geen geval tot de onderstelling van een gebrekkige voor-

¹⁾ In deze cijfers wordt ruwe tabak buiten beschouwing gelaten, daar dit artikel strikt genomen, niet een industriele grondstof doch een genotmiddel is.

ziening in de behoefte aan kledingstukken van het Deutsche volk leiden. Neemt men namelijk de grondstoffen voor en de fabrikaten van de textielindustrie (garens en weefsels) samen, dan kan men voor 1913, een jaar der hoogconjunctuur, een voor binnenlandsch verbruik ter beschikking staande hoeveelheid van 441.300 ton katoen en 171.500 ton wol, voor het gemiddelde der jaren 1927—'29 een binnenlandsch verbruik van 416.000 ton katoen en 171.000 ton wol berekenen, op een met 5 pCt. verminderde bevolking van het nu geldende tolgebied en bij de bekende modeveranderingen. Bij de overige groepen van den grondstoffeninvoer (speciaal oliehoudende vruchten en zaden, rubber, minerale oliën, ijzererts, niet-ijzerhoudende metalen) kan echter een tegenover 1913 wezenlijk grooter invoerkwantum worden geconstateerd. (Tabel 5).

De in de statistiek voorkomende betrekkelijk groote uitvoer van grondstoffen uit Duitschland mag niet verdoezelen, dat het hier in hoofdzaak een wederuitvoer van geïmporteerde goederen betreft; een zuivere uitvoer van grondstoffen is (naast bepaalde industriele grondstoffen) slechts de kolenuitvoer, die zich gedurende de laatste jaren in vergelijking met 1913, als in tabel 6 aangegeven, heeft ontwikkeld.

De winsten, die Duitschland tengevolge van de Engelsche kolenstaking kon maken, zijn echter na 1926 weder verminderd; 1929 leverde inmiddels weder een stijging op, zoodat het uitvoeroverschot naar de waarde tenslotte slechts onbeduidend bij het jaar 1913 ten achter bleef.

(Slot volgt).

Tabel 5. Belangrijke posten van den grondstoffeninvoer in Duitschland.

	Hoeveelheid in 1000 ton					Waarde in millioenen R.M.				
	1923	1926	1927	1928	1929	1913	1926	1927	1928	1929
Ruwe zijde.....	6,18	2,69	4,96	6,15	5,53	171,6	104,6	165,4	145,1	135,0
Wol ¹⁾	190,7	148,8	195,0	165,9	160,7	373,0	466,5	622,3	550,7	542,4
Katoen ¹⁾	485,1	297,8	475,5	352,2	357,9	577,5	467,3	660,2	608,9	619,5
Vlas, hennep, jute ¹⁾	291,0	147,7	257,5	230,9	231,5	196,4	139,0	210,7	176,1	168,8
Textielgoed. (totaal)	—	—	—	—	—	1318,5	1177,4	1658,6	1500,9	1465,6
Huiden en vellen ¹⁾	190,2	92,0	172,3	125,5	89,9	491,2	255,9	494,1	508,9	400,1
Oliehoudende vruchten en zaden	1747,4	1684,5	1957,0	2467,9	2597,6	537,5	610,3	673,2	849,8	860,7
Timmerh. en balken	6239,6	2586,2	6518,5	6700,6	4506,7	346,7	236,8	453,0	528,9	386,1
Rubber	29,0	29,3	51,5	51,3	59,1	146,8	126,3	172,8	112,9	105,5
Minerale oliën	1294,4	1388,4	1684,2	2001,3	2525,8	176,5	221,6	246,1	247,1	335,0
Ijzererts	14024,3	9553,4	17408,9	13794,4	16952,8	227,1	175,7	342,6	245,9	315,6
Kopererts ¹⁾	—	112,2	254,9	364,2	438,0	—	15,4	15,6	22,6	32,0
Koper ¹⁾	222,1	147,5	232,9	260,2	213,4	328,0	181,5	325,5	330,3	331,2
Lood ¹⁾	42,4	76,1	141,3	129,6	114,5	13,9	50,8	54,7	50,9	53,3
Tin ¹⁾	7,8	6,2	9,9	7,6	12,5	34,8	45,7	66,4	35,8	48,7
Zinkerts ¹⁾	268,2	49,3	—38,6	—39,8	—	32,6	16,0	—	—	—
Zink ¹⁾	—51,1	73,8	114,2	100,6	95,0	—28,1	49,7	64,4	51,4	49,9
Invoeroverschot van grondstoffen ²⁾ ..	—	—	—	—	—	4340,6	3169,6	5099,4	4828,9	4667,5
Idem zonder textielgoederen ²⁾	—	—	—	—	—	3022,1	1992,2	3440,8	3328,0	3201,9

¹⁾ Invoeroverschot. ²⁾ Zonder ruwe tabak en kolen.

Tabel 6. De buitenlandsche handel van Duitschland incl. kolen.

	1913		1926		1927		1928		1929		
	Invoer	Uitvoer ¹⁾	Invoer	Uitvoer ¹⁾	Invoer	Uitvoer ¹⁾	Invoer	Uitvoer ¹⁾	Invoer	Uitvoer ¹⁾	
in 1000 tons	Steenkolen	10540	34598	2867	38035	5334	26878	7408	23895	7903	26769
	Bruinkolen	6987	60	2015	79	2560	27	2768	33	2788	29
	Cokes	595	6433	51	10363	146	8794	262	8894	438	10653
	Brikketten	148	3164	124	3712	156	2394	166	2364	168	2724
in mill. R.M.	Steenkolen	204,6	516,4	59,9	814,8	112,3	605,8	148,3	472,4	156,4	530,9
	Bruinkolen	69,2	0,8	21,0	1,8	27,4	0,6	31,9	0,6	42,8	0,7
	Cokes	13,1	146,7	1,3	264,9	3,6	230,6	6,6	223,7	10,8	269,9
	Brikketten	2,2	57,9	1,9	83,2	2,2	53,5	2,6	49,6	3,1	58,8
Steenk. teer, enz.	7,2	43,4	34,8	51,7	61,5	61,9	58,9	55,9	66,5	56,7	
Totaal	296,2	765,2	118,8	1216,3	207,0	952,3	248,3	802,1	297,5	916,9	
Uitvoeroverschot ..	—	469,0	—	1097,5	—	745,4	—	553,7	—	636,5	

¹⁾ Incl. leveringen in natura op herstelrekening.

HET JAARVERSLAG VAN DE RIJKS BANK EN DE WIJZIGING DER BANKWET.

Dr. F. H. Repelius te Berlijn schrijft ons:

Op 15 Februari jl. werden in de algemeene vergadering der Rijksbank de balans en de verlies- en winstrekeningen goedgekeurd; bovendien werd een voorstel van de directie aangenomen, krachtens hetwelk aan het bij den Rijksdag aanhangige wetsontwerp tot wijziging der bankwet alsmede aan de regeling, die de aandeelhouders voor de verandering der winstverdeling schadeloos stelt, de sanctie der aandeelhouders wordt verleend.

Aan het in deze vergadering uitgebrachte jaarverslag moge het volgende worden ontleend.

De daling der conjunctuur, die reeds in 1928 was begonnen, heeft zich gedurende 1929 nog geaccentueerd. De strenge winter, de tot volle hoogte gestegen reparatie-betalingen, de abnormaal hoge rentestand, werkloosheid, credietmoeilijkheden, hooge publieke lasten en onvoldoende rentabiliteit der ondernemingen hebben, naast de met succes bekroonde bestrijding der valutamoeilijkheden de ontwikkeling van het economisch leven gekenmerkt. Zijn de cijfers van productie en omzetten eerst later en betrekkelijk weinig gestegen, dan is zulks toe te schrijven aan den weerstand, dien het bedrijfsleven wist te ontwikkelen, en aan de uitbreiding, die — zij het ook niet zelden ten koste van verliezen — aan den export kon worden gegeven. De spanning op de kapitaalmarkt nam nog toe, zoolvel binnen- als buitenlandsch kapitaal was moeilijker te verkrijgen, de effectenkoersen daalden vrijwel ononderbroken en de uiterst gespannen kaspositie van het Rijk en van verschillende gemeenten aan het einde des jaars bewijst, dat op den gevaarlijken weg van dekking van kapitaalbehoeften op de geldmarkt niet verder kon worden voortgegaan.

De Rijksbank zelf was uit den aard der zaak ten nauwste betrokken bij de valutamoeilijkheden, die zich in het voorjaar van 1929 voordeden. Door de behoeften voor den dienst der buitenlandsche leeningen en voor reparatiebetalingen en door de verstijving, die zich op de voornaamste buitenlandsche geldmarkten deed gevoelen, had de afvloeiing van deviezen een grooten omvang aangenomen. Tegen het einde van Maart begon echter een „vlucht uit de Rijksmark”, waarvan de oorzaken in een, door het wisselvallig verloop van de besprekingen der deskundigen te Parijs ontstane en door onverantwoordelijke organen in binnen- en buitenland nog aangewakkerde, angstpsychose moeten worden gezocht. De aan buitenlandsche geldmarktedieten voor Duitschland verbonden gevaren traden in het bijzonder gedurende de voorjaarscrisis aan het licht, ze waren evenwel tijdens den ganschen duur van de onderhandelingen over de wijziging van het Dawesplan een factor, waarmede rekening gehouden moest worden.

De Rijksbank verhoogde op 25 April haar disconto met 1 pCt. Deze maatregel bleef zonder resultaat; het bestaan eener vertrouwenscrisis bleek steeds duidelijker, de vraag naar binnenlandsch crediet overtrof de werkelijke behoefte en vond voor een groot gedeelte haar oorzaak in de hamstering van deviezen. In deze situatie was de werking van het bankdisconto uitgeschakeld, zoodat de Rijksbank zich in den aanvang van Mei genoodzaakt zag tot credietrestrictie over te gaan. Zij is zich tenvolle bewust van het gevaar, dat een dergelijke maatregel voor het economisch leven oplevert en acht „de toepassing van dit uiterste middel slechts gerechtvaardigd door het feit, dat Duitschland machteloos aan den door het buitenland uitgeoefenden druk was blootgesteld en dat ook in het binnenland het vertrouwen dreigde te gaan wankelen”. Het beoogde doel was spoedig bereikt, mede onder den invloed van het gunstige verloop der besprekingen te Parijs. De goud- en deviezenvoorraad der Rijksbank begon weer te stijgen en reeds einde Mei was de credietvraag zoodanig verminderd, dat de beperkende

maatregelen verder gemist konden worden.

Gedurende het tweede halfjaar verbeterde de positie der Rijksbank zoodanig, dat op 2 November tot een discontoverlaging kon worden overgegaan; deze verlaging moest echter tot ½ pCt. beperkt blijven en ook toen op de internationale geldmarkten een belangrijke ontspanning intrad, kon van verdere verlaging geen sprake zijn als gevolg van de speciale verhoudingen op de Deutsche geldmarkt en in het bijzonder van het voortdurende beroep, dat de publiekrechtelijke lichamen daarop in deze periode deden. (In den loop van 1930 is een tweetal verlagingen elk met ½ pCt. mogelijk gebleken).

De Rijksbank heeft in de kritieke voorjaarsweken voor bijna R.M. 1½ milliard aan goud en deviezen afgegeven. De Dollar bereikte het gouduitvoerpunt, de hierdoor noodzakelijk geworden goudverzendingen heeft de Rijksbank steeds zelf uitgevoerd, haar afgifte aan particulieren beperkt zich tot deviezen. Zij kon haar voorraad, hiervan reeds spoedig aanvullen, daar de restrictie aanbod van gehamsterde deviezen te voorschijn riep, een aanbod, dat de Rijksbank aanvankelijk slechts in beperkte mate opnam, om zoo tot verbetering van den Rijksmarkkoers bij te dragen. Toen de toevloeiing van buitenlandsche credieten weer een aanvang nam, steeg genoemde koers nog verder, voornamelijk ten opzichte van het Pond. „Gedurende eenigen tijd heeft de Rijksbank getracht aan de eind Mei ontstane mogelijkheid van goudinvoer uit Engeland bepaalde hinderpalen in den weg te leggen, vooral om niet mede aanleiding te geven tot maatregelen op het gebied der discontopolitiek van de Bank of England, die op hun beurt weer ongewenscht voor de Deutsche geldmarkt zouden zijn.”

Het volgende staatje geeft een beeld van de ontwikkeling der voornaamste posten van balansen en verlies- en winstrekeningen van de Rijksbank sedert de stabilisatie:

Bedragen per 31 Dec. in miljoenen R.M.	1924	1925	1926	1927	1928	1929
Bankbiljetten in omloop..	1.941	2.960	3.736	4.564	4.930	5.044
Rekening-courant saldi ..	821	697	648	779	816	755
Goud	760	1.208	1.831	1.865	2.729	2.283
Saldi in valuta.....	1.133	477	537	316	156	413
Buitenl. wissels en chèques	170	544	425	155	371	396
Binnenl. " " "	1.882	1.353	1.413	2.987	2.323	2.453
Beleeningen	17	10	84	78	176	251
Wettelijke reserve.....	25	34	39	44	49	54
Pensioenfond's	80	80	80	80	80	80
Reserve voor den druk van bankbiljetten.....	10	15	15	25	35	35
Bouwfonds.....	10	15	15	25	35	35
Dividendreserve	—	33	43	45	45	46
Reserve voor dubieuze debiteuren	27	50	50	65	75	90
Onkosten	94	86	83	75	94	99
Netto winst	123	43	23	26	25	26
Verdeeld als volgt:						
a) Wettel. reserve.....	25	9	5	5	5	5
b) Aandeel van het Rijk	56	12	4	6	5	5
c) Aandeelhouders	9	12	12	15	15	15
d) Dividendreserve	33	10	2	1	—	—

* * *

Het wetsontwerp tot wijziging van de bankwet vindt zijn oorsprong in het plan der experts van 7 Juni 1929, dat bij de overeenkomst van den Haag van 20 Januari 1930 definitief werd aanvaard. Bij deze overeenkomst verbond de Deutsche regering zich o.a. in de eerste plaats om de door de invoering van het Nieuwe Plan noodzakelijk geworden wijzigingen in de bankwet te doen aanbrengen en, in de tweede plaats, om eventuele veranderingen in de wetsvoorstellen, bevattende de principieele garanties voor de handhaving van de muntpariteit — waartoe ook die betreffende de onafhankelijkheid der Rijksbank behooren — slechts volgens de in de overeenkomst opgenomen regels te doen plaats vinden. Wenscht de Deutsche regering de internationaal gebonden arti-

kelen der bankwet, zooals zij — gedeeltelijk nieuw gereedigeerd in verband met het wegvallen der buitenlandsche contrôle op de Rijksbank — in Annex V van de overeenkomst van den Haag zijn opgenomen, te wijzigen, dan moet zij een hiertoe strekkend voorstel bij den raad van bestuur van de Bank voor Internationale Betalingsregelingen indienen. Heeft deze bezwaar, op grond van onverenigbaarheid met het Nieuwe Plan, dan is hij bevoegd om, zoo geen overeenstemming met de regering kan worden verkregen, de uitspraak van een in onderling gekozen scheidsrechter, respectievelijk van het in de overeenkomst voorziene scheidsgerecht, in te roepen, die voor beide partijen bindend is.

De voornaamste der internationaal gebonden artikelen zijn: de onveranderd gebleven bepalingen betreffende het recht tot uitgifte van bankbiljetten, de verplichting tot aankoop van goud en de dekking der biljetten en voorts de gewijzigde bepalingen nopens het bestuur, den Generalrat en den commissaris, de operaties waartoe de Rijksbank bevoegd is en tenslotte haar functies als kassier en bankier van Rijk, spoorwegen en posteries (waarbij de wijziging van ondergeschikt belang is).

Bij de benoeming van het bestuur der Rijksbank is aan de regering meer invloed toegekend.

De Generalrat, die krachtens de bestaande regeling uit 7 Deutsche en 7 buitenlandsche leden — waaronder de commissaris voor de uitgifte der bankbiljetten — bestaat, zal in het vervolg 10 leden van Deutsche nationaliteit tellen. De contrôle op de circulatie zal worden uitgeoefend door een niet door den Generalrat te kiezen Deutschen commissaris, waartoe de president van de Rekenkamer is aangewezen. Deze commissaris zal de aanwezigheid van de wettelijke dekking der bankbiljetten voor elken dag waarop een weekstaat verschijnt, hebben vast te stellen; ten bewijze van de medewerking van den commissaris aan de uitgifte der biljetten zullen deze evenals thans zijn stempel dragen.

Wat de operaties der Rijksbank betreft, zijn de bepalingen betreffende de beleening van schatkistpapier en obligaties van publiekrechtelijke lichamen gewijzigd. Voor het papier van Rijk en Staten zijn de te dezen opzichte bestaande beperkingen, die indirecte credietverleening aan deze lichamen tegengingen, komen te vervallen. Wat de schuldbewijzen van gemeenten en publiekrechtelijke banken aangaat, wenscht de regering geen verandering in den bestaanden toestand te brengen, de Rijksraad evenwel wenscht ook de obligaties van deze lichamen beleenbaar te verklaren. Aan het artikel is een nieuwe slotalinea toegevoegd, waardoor aan de Rijksbank, respectievelijk aan haar president, de vervulling van de door het Nieuwe Plan aan de centrale banken en haar leiders in het algemeen, of aan de Rijksbank of haar president in het bijzonder, opgelegde verplichtingen wordt opgedragen.

De Deutsche regering heeft van deze wijziging der bankwet gebruik gemaakt om ook in enkele niet internationaal gebonden artikelen veranderingen aan te brengen. Speciale aandacht verdienen de wijziging van de hoogte van kapitaal en reservefonds en de wijziging van de winstverdeeling ten gunste van het Rijk.

De bestaande regeling bepaalt het kapitaal der Rijksbank op minstens R.M. 300 miljoen en hoogstens R.M. 400 miljoen; in de praktijk bleek evenwel, dat een veel lager bedrag voldoende was, het wettelijk minimum is dan ook thans geschrapt.

De jaarlijksche doteering der wettelijke reserve met 20 pCt. van de netto winst, totdat dit fonds 12 pCt. van de circulatie heeft bereikt, is tot de helft gereduceerd, terwijl het maximum dezer reserve op de hoogte van het gestorte kapitaal is vastgesteld.

De bepaling, dat de aandeelhouders, nadat deze dotatie is verricht, een cumulatief dividend van 8 pCt. ontvangen, werd gehandhaafd. Ontvingen zij van de rest volgens de bestaande regeling van de eerste R.M. 50 miljoen: 50 pCt., van de tweede R.M. 50

miljoen: 25 pCt. en van het overschot 10 pCt., thans ontvangen zij nog slechts van de eerste R.M. 25 miljoen: 25 pCt., van de volgende R.M. 20 miljoen: 20 pCt. en van het overschot 5 pCt., terwijl aan het Rijk achtereenvolgens 75 pCt., 80 pCt. en 95 pCt. ten goede komen.

Als compensatie voor deze regeling zullen de aandeelhouders op R.M. 400 oude aandelen één nieuw aandeel van R.M. 100 ontvangen en tevens een claim op een aandeel van £10 van de Gouddiscontobank. Het kapitaal van de Rijksbank, dat thans R.M. 122.788.000 bedraagt, zal hiertoe op R.M. 153.485.125 gebracht worden, in verband waarmede bij de afsluiting van het jaar 1929 een bijzonder reservefonds voor verhooging van het kapitaal met een bedrag van R.M. 31 miljoen werd gedoteerd. Het kapitaal van de Gouddiscontobank, dat zich geheel in handen der Rijksbank bevindt, zal door de laatste worden volgestort en dan ongeveer R.M. 200 miljoen bedragen; deze bank zal worden losgemaakt van de Rijksbank en zich in de toekomst voornamelijk wijden aan de financiering op langen termijn van exportcredieten.

AANTEKENINGEN.

De gouden standaard in 1929.

In het dezer dagen verschenen maandbericht van de Midland Bank treffen wij eene beschouwing aan over den gouden standaard in 1929. Zelden, aldus de schrijver van deze beschouwing, is er een jaar met zoo hevige goudbewegingen geweest als 1929: „It has witnessed a chaotic redistribution of gold stocks involving movements on a scale probably unequalled in any previous year. Gold has been shipped hither and thither in quantities representing in the aggregate a proportion of the world's total stock which would seem to have set up a record, at any rate for many years past. The world has been playing tiddlywinks, with gold for counters.”

Het maandbericht spreekt dan eerst van de Engelsche goudbewegingen, welke reeds meermalen in onze kolommen ter sprake kwamen. Wij bepalen ons daarom tot de vermelding van de totaal in- en uitvoercijfers van goud volgens de statistiek van den Board of Trade, welke cijfers het belangrijke verschil met vroegere jaren duidelijk aantoonen:

	(Miljoenen £).	
	Invoer	Uitvoer
1925.....	41,5	49,7
1926.....	38,5	27,1
1927.....	32,4	29,1
1928.....	47,8	60,5
1929.....	62,4	77,6

Vervolgens worden enkele woorden gewijd aan de goudbewegingen in andere landen. Ten aanzien van Frankrijk merkt de schrijver op: „The year brought an addition of no less than £79 millions — equal almost to the entire world's production — to the gold in the Bank of France, and conferred upon that institution the distinction, doubtful in its advantages, of holding the second largest unfruitful accumulation of precious metal in the world.”

Daarentegen krijgt Duitschland, dat in den loop van 1929 een zeer actief gebruik van zijn goudvoorraad heeft gemaakt, een pluimpje: „The transactions indicate that the central institution has adopted an enlightened policy of using gold freely when necessary to perform its functions as an item in the international balance of payments.”

Beschouwt men de verdeling van den monetair goudvoorraad aan het einde van 1929, zoo ziet men, dat Engeland en Duitschland tezamen ongeveer £30 miljoen goud verloren, terwijl Frankrijk en Amerika £110 miljoen wonnen. Argentinië, alwaar de handhaving van den gouden standaard op groote moeilijkheden stuitte en dat in December de *caja de conversión* sloot, verloor eveneens ruim 30 miljoen. Moeilijkheden bij het handhaven van den gouden standaard

kwamen tevens, hoewel in mindere mate dan in Argentinië, voor in Canada en Australië. Japan daarentegen slaagde erin om den 11den Januari 1930 het embargo op goud op te heffen.

De goudproductie in 1929 wordt geschat op ongeveer 83½ miljoen pond sterling. Wij wezen er reeds in ons nummer van 5 Februari (blz. 129/30) op, dat betwijfeld wordt, of dit quantum, dat even groot is als dat van het voorafgaande jaar, voldoende is om den groei van den goudvoorraad gelijken tred te doen houden met de behoefte aan ruilmiddel, en of niet door een relatief ten achter blijven van de goudproductie een geleidelijke waardevermindering van het edele metaal en derhalve een prijsdaling in de landen met den gouden standaard zal intreden, als daartegen niets gedaan wordt.

De schrijver van het bericht van de Midland Bank blijkt eveneens bevreesd voor een relatief tekort aan goud; hij wijst erop, dat de redistributie van den monetairen goudvoorraad in hoofdzaak heeft versterkt den goudvoorraad van die landen, die het niet bezigen om er een evenredigen bovenbouw van crediet op te funderen, terwijl het goud onttrokken werd aan landen, waar het juist minder overvloedig was. Rekent men bijv. met het feit, dat Frankrijk alleen al een quantum, bijna gelijk aan de geheele nieuwe goudproductie, heeft opgenomen, en bedenkt men verder, dat van de nieuwe productie ongeveer de helft verdwijnt in de industrie of voor opotting, dus voor andere dan monetaire doeleinden, wordt gebezigd, en dat voor het voldoende op peil houden van den monetairen goudvoorraad in de verschillende landen eene toeneming van 3 pCt. noodzakelijk wordt geacht, zoo is het duidelijk, dat de gebeurtenissen van 1929 wel een stijging van de goudwaarde in de hand moeten werken. De schrijver merkt in dit verband o.m. het volgende op:

„It has been estimated that the world's active monetary stocks should increase by about three per cent per annum to keep pace with the normal growth in population and volume of trade. If it were possible in practice to separate immobilised from active gold it would most probably be found that, so far from a three per cent increase having been achieved, an actual decrease had been suffered during 1929.”

Voorts beroept de schrijver zich op de daling van het prijsniveau in 1929. Hoewel het o.i. moeilijk uit te maken valt, in welke mate deze prijsdaling te wijten is aan „goudoorzaken” en in welke mate zij het gevolg is van andere omstandigheden, zoo komt het ons toch voor, dat in elk geval een goudbeweging, zooals die van het jaar 1929, een daling van het prijsniveau in de hand moet werken en de toch al reeds groote moeilijkheden moet verscherpen.

Wij doen hieronder enkele grepen uit de indexcijfers:

	Engeland ¹⁾ (Economist)	V. Stat. ²⁾ (Bur. of Lab.)	Duitschl. ³⁾ (Stat. Reichsamt)	Frankr. ³⁾ (Bur. Stat.)	Nederl. ¹⁾ (Centr. Bur. Stat.)
Jan. 1929	136,1	97	139	630	146
Dec. 1929	126,9	94 (Nov.)	134	576	135

¹⁾ 1913 = 100. ²⁾ 1926 = 100. ³⁾ Juli 1914 = 100.

De schrijver van het bericht der Midland Bank vervolgt dan: „There can be little doubt, from these facts, that the world is working under the influence of a material appreciation in the value of gold. It therefore becomes a matter of urgent importance, particularly for this country in its somewhat peculiar position, to devise and take at the earliest possible moment effective steps to arrest the movement.”

Men weet, dat ook nu reeds de gouden standaard een voorwerp is van „management”, zoodat goudbewegingen ten deele geneutraliseerd kunnen worden door de politiek der centrale banken. Doch „management” in één of enkele landen is niet afdoende, het moet internationaal zijn. De schrijver van het Midland-Bank bericht heeft daarom zijn hoop gevestigd op de Bank for International Settlements. Nu komt het ons voor, dat de B.I.S. zonder medewerking van de verschillende, soms zoo bedenkelijk individualistisch

gezinde centrale banken weinig zal kunnen doen, en dat de beteekenis, welke de B.I.S. voor de stabilisatie der goudwaarde zou kunnen hebben, afhangt van de mate, waarin zij zal slagen in de vervulling van de taak, welke in art. 3 harer statuten in de eerste plaats wordt vermeld, t.w. „to promote the co-operation of central banks”. Slaagt dit streven naar samenwerking en blijken de centrale banken bereid daaraan „con amore” mede te werken, dan zal de B.I.S. het orgaan kunnen blijken, dat de wereld voorshands kan bevrijden van de vrees voor een toenemend goudtekort. Stuit zij echter op tegenstand, dan zal zij haar wil in dezen niet kunnen opdringen.

V. S.

De stabilisatie van de Peseta.

De monetaire toestanden in Spanje zijn den laatsten tijd aan voortdurende wijzigingen onderhevig. Dit feit is voor Spanje niets bijzonders, want ook reeds vóór den oorlog bezat dit land geen stabiele valuta en de oorlog en na-oorlogsche periode heeft hierin weinig verandering gebracht. Toch scheen het de laatste jaren, alsof ook Spanje uiteindelijk tot een stabiel geldwezen zou terugkeeren. De Minister van Financiën heeft herhaaldelijk medegedeeld, dat het zijn bedoeling was de peseta weder op pariteit te brengen en het had er veel van weg, dat zijn pogingen in die richting zouden slagen, temeer waar de regering de hulp verkreeg van een Amerikaansch consortium onder leiding van J. P. Morgan en een Engelsch consortium onder leiding van de Midland Bank, die een groot crediet tot steun van de peseta ter beschikking stelden. Maar wat men niet verwacht had, gebeurde. Inplaats van te verbeteren, daalde de wisselkoers, waartoe ook de toestand op de internationale geldmarkt bijdroeg. Het crediet van de buitenlandsche consortia moest geheel worden aangewend en het resultaat van de geheele actie was, dat Spanje zich tegenover een lagen peseta-koers en een groote schuld op korten termijn geplaatst zag. Het eenige middel, dat hier uitkomst kan brengen, goudafgifte, stuitte echter op tegenstand bij de centrale bank.

Onder deze omstandigheden heeft de Spaansche regering in den herfst van het vorige jaar een aantal maatregelen genomen, waarvan de voornaamste wel de uitgifte van een binnenlandsche goudleening was. Ondanks alle pogingen, die de regering in het werk stelde, kon de peseta zich op de internationale geldmarkt niet handhaven en daalde zij nog verder.

Het is eigenaardig, dat, ondanks deze daling, de Spaansche regering de oorzaak niet bij de peseta zocht, die volgens haar kerngezond was, maar bij allerlei andere oorzaken, die volgens haar den wisselkoers zouden beïnvloeden. Alfred Lansburgh wijst er in de Februari-aflevering van „Die Bank” op, dat zich onder deze vermeende oorzaken geen enkele bevindt, die men in Duitschland niet uit den tijd van de inflatie kent. Zoo stelt de Spaansche regering voor de daling van de peseta de volgende oorzaken aansprakelijk; de passiviteit van de handelsbalans, de kapitaalvlucht, waarbij het psychologisch moment, de vrees voor een verdere inflatie van het geld een groote rol speelt, de internationale speculatie, die de peseta als een doel voor haar 'baisse-aanvallen gebruikt, enz.

Het valt dan ook niet te verwonderen, dat de Spaansche regering de geneesmiddelen tracht te vinden in een actieve handelsbalans, door beperking van den invoer, begunstiging van de inheemsche industrie, het uitoefenen van dwang voor het gebruiken van Spaansche in plaats van buitenlandsche kolen, het afgeven van exportdeviezen aan de Bank van Spanje, welke maatregel volgens de laatste berichten intuschen ingetrokken is, enz. Terloops wijzen wij erop, hoe een verkeerde geldpolitiek tenslotte ook de handelspolitiek niet onbeïnvloed laat en zoodoende de eene verkeerde maatregel op den anderen gestapeld wordt om uit de impasse te geraken. Tot de monetaire

moelijkheden heeft vooral ook de toestand van de openbare financiën bijgedragen. Hoewel de gewone begrooting een overschot zal opleveren, vertoont de buitengewone begrooting geen solide beeld. Het geringe vertrouwen van het buitenland is aan dezen toestand niet vreemd.

Opmerkelijk is, zooals reeds vermeld, dat de Spaansche regeering de eigenlijke oorzaak van de daling van de peseta zoekt bij uitwendige verschijnselen en daarbij steeds wijst op de groote metaaldekking (goud en zilver) van het Spaansche ruilmiddel.

Zeer terecht merkt Lansburgh op, dat de ongebruikt in de kelders rustende metaalschat met de binnenlandsche en buitenlandsche waarde van het ruilmiddel practisch niet het minste heeft uit te staan en hij herinnert eraan, dat in de periode van de ergste inflatie in Duitschland (herfst 1923) de papiermark voor 170 pCt. door goud gedekt was (goudvoorraad meer dan G.M. 500 miljoen en circulatie nauwelijks G.M. 300 miljoen).

De oorzaken moeten volgens dezen schrijver in geheel andere richting worden gezocht, nl. in de valuta zelf. Indien het ruilmiddel van een land daartoe aanleiding geeft, zijn gouduitvoer en discontoverhooging de aangewezen middelen om de pariteit ten opzichte van het buitenland te handhaven. In Spanje heeft men zich van geen van beide middelen bediend. Integendeel, inplaats van goud af te geven, heeft men den gouduitvoer verboden (midden Januari heeft de ministerraad een besluit genomen om tot ten hoogste £ 3 miljoen goud naar Londen te zenden). In plaats van een automatische vermindering van den geldomloop door te voeren, heeft men deze verhinderd, zoodat de effectieve waarde van het geld onder de wettelijke waarde zink, hetgeen zeer duidelijk tot uiting is gekomen in een stijging van het prijsniveau.

Alle hulpmiddelen, zooals buitenlandsche leeningen, beperking van den invoer, deviezencontrole enz. kunnen slechts een schijnbaar en tijdelijk resultaat hebben. Het practisch herstel van de oude goudpariteit is slechts mogelijk door inkrimping van de biljettencirculatie op dat peil, dat in omloop zou blijven, indien een op goud gebaseerd ruilverkeer autonoom over den biljettenomloop beslissen zou. Volgens Lansburgh kan Spanje heden zelfs met den besten wil niet meer tot de oude goudpariteit terugkeeren, zonder het land aan een zware deflatiecrisis bloot te stellen. Anderhalf jaar geleden was het nog mogelijk. Thans zal men de peseta noodgedwongen op de basis van twee derden of hoogstens drie vierden van haar vroegere goudwaarde moeten stabiliseeren. De geldpolitieke maatregelen, die Spanje nog wil doorvoeren, kunnen daaraan niets veranderen.

Lezing van Prof. Dr. J. Schumpeter.

Voor belangstellenden vestigen wij er de aandacht op, dat Prof. Dr. J. Schumpeter Dinsdagmiddag, 25 Februari, om 2½ ure, in het gebouw van de Nederlandsche Handels Hoogeschool, Rotterdam, zal spreken over Wohlfahrtsanalyse (Welfare Economics).

Het bananenvervoer over Rotterdam.

Rectificatie. Op blz. 59, 1e kolom van ons nummer van 15 Januari jl. No. 733 wordt melding gemaakt van de N.V. Bananen Verkoopmaatschappij Jamaica. Van bevoegde zijde deelt men ons mede, dat deze Maatschappij alleen optreedt ten behoeve van den verkoop van bananen in Duitschland. Voor den verkoop in Holland is de alleen-vertegenwoordiging van de Jamaica Producers Marketing Company Ltd. te Kingston (Jamaica) en Londen in handen van de te Rotterdam gevestigde N.V. Jamaica Bananen Import Maatschappij.

BOEKAANKONDIGING.

Wet tot herziening van de financieele verhouding tusschen het Rijk en de Gemeenten, met uitvoeringsvoorschriften, bewerkt door Drs. C. van den Berg, adjunct-directeur der Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten en Mej. Mr. H. J. D. Revers, hoofdambtenares bij die vereeniging.

De bekwame schrijvers hebben met grooten spoed de kroon gezet op den arbeid van den Nederlandschen uitgever. Toen Napoleon het eerste „commentaar” op zijn Code civil zag, meende hij, dat zijn wetboek verloren was. Minister De Geer zal deze „Toelichting” als steun aan de uitvoering van de wet eerder met vreugde begroeten. De uitvoerders van de financieele wet-De Geer 1929 hebben waarlijk geen jaren voor ernstige bezinning voor den boeg. Zij moesten dadelijk aan den arbeid. Met de toelichting der wettelijke bepalingen moest dus al evenzeer spoed worden betracht. Kennis van zaken, toewijding en energie hebben dan ook dit boek in enkele maanden tot stand gebracht. De hoofdinhoud van het werk is de artikelsgewijze toelichting van de wet en van den algemeenen maatregel van bestuur. Maar er staat méér in dit werk en daardoor is de eigenlijke inhoud wel wat tweeslachtig geworden. Het werk gaat in zowel op de hoofdbeginselen als op de „détails”. Er is nu echter eenmaal een verschil tusschen een handboek en een commentaar. De eerste vijftig pagina's behandelen de onderwerpen van een handboek; maar deze behandeling is dan ook niet volledig. Men zie eens wat vermeld wordt aangaande het stelsel der Staatscommissie-1921. Zeker de Staatscommissie onderscheidde drie soorten van uitkeeringen, maar er was ook één band: hoe méér rijksgeld werd aangedragen, des te méér toezicht. Deze gedachte is nog niet verdwenen en zij zal opnieuw opkomen. Maar... het is niet de bedoeling hier het debat te heropenen. Thans moet bij de uitvoering der wet, door alle autoriteiten streng worden „gediend”. Terecht is daarom in dit boek de meeste aandacht besteed aan de toelichting der uitvoeringsvoorschriften. Het pas verschenen boek maakt het „dienén” in den geest van de wet voor allen mogelijk. Wie, die niet heeft gediend, zal ooit kunnen bevelen.

C. W. DE VRIES.

MAANDCIJFERS. POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens).

	December 1929		December 1928	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeningen op ult ^o	151.297		139.282	
Bijschrijvingen	2.026.620	503.800	1.700.739	474.307
wegens:				
a. Stortingen	862.496	136.280	708.653	125.579
b. Overschrijvingen.				
1. van andere rek.	1.163.946	352.139	991.937	328.042
2. van Ned. Bank.	178	15.334	149	20.643
c. And. onderwerpen	—	47	—	43
Afschrijvingen	1.251.431	493.096	1.056.517	443.874
wegens:				
a. Chèques	209.663	64.372	177.961	58.013
b. Overschrijvingen.				
1. op andere rek.	1.030.720	352.139	869.591	328.042
2. naar Ned. Bank	935	76.536	915	57.779
c. And. onderwerpen	10.113	49	8.050	40
Gezamenlijk tegoed op ult ^o		114.289		120.933
Bedrag der belegging 1)		81.791		70.122

1) Het bedrag, dat vroeger tegen vergoeding van rente aan de schatkist werd verstrekt, wordt tegenwoordig, voor zover het nog niet voor vaste belegging is aangewend, te zamen met andere bedragen in rekening-courant met het Staatsbedrijf der posten en telegrafie begrepen en is daarom niet meer in het bedrag der belegging begrepen.

STATISTISCH OVERZICHT VAN DEN ECONOMISCHEN TOESTAND VAN NEDERLAND.

(Niet met * gemerkte gegevens ontleend aan het Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek.)

	1929								Januari/Oct.	
	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	1928	1929
Arbeidsmarkt.										
Bedrag der gehouden aanbestedingen × f 1000	14.15	16.10	26.67	15.62	15.27	16.46	11.37	14.12	136.217	151.68
waaronder voor fabrieksbouw × f 1000	0,80	1,13	1,88	0,44	0,39	0,68	0,74	0,60	6,296	7,81
Staats- en part. mijnen. Aantal arbeiders op ten der maand	35.213	35.115	35.047	31.974	34.990	35.157	35.417	35.943	33.949 ¹⁴⁾	
Haven- (Gemiddeld aantal taken p. week v.) Amsterdam	26,81	27,80	22,72	19,68	21,33	20,56	19,44	19,38	21,9	21,9
bedrijf (alle b. d. „Havenarbeiders-Reserve“ (× 1000) ingeschr. losse arbeiders te zamen) Rotterdam	39,01	47,04	42,89	41,95	42,43	44,41	39,44	41,90	42,4	40,9
Indexcijfer der Werkloosheid.										
	13,0	2,8	2,4	2,1	2,4	2,5	2,5	§ 2,6	5,3	§ 6,4
Arbeidsbemiddeling.¹⁾										
Aanbiedingen v. werkzoekenden. } Overgebl. op het einde v. de mnd. { × 1000	68,2	50,0	41,8	41,1	41,7	43,7	46,3	52,8	57,6	60,6
Arbeidsloon.										
Ondergrondse arbeiders (bij de mijnen)	f 5,65	f 5,67	f 5,70	f 5,70	f 5,71	f 5,74	f 5,77	f 5,93	f 5,57 ¹⁴⁾	
Bovengrondse (loon per dienst)	„ 4,06	„ 4,08	„ 4,07	„ 4,07	„ 4,06	„ 4,08	„ 4,12	„ 4,26	„ 3,98 ¹⁴⁾	
Vaste havenarbeiders (Amsterdam) weekinkomen	f 35,41	f 35,88								„ 35,03 ¹⁵⁾
Bouwbedrijven (Metselaar uurinkomen)	„ 0,96	„ 0,93	„ 0,96	f 0,96	„ 0,99	f 0,98	„ 0,99	f 1,—	„ 0,95 ¹⁴⁾	
Amsterdam. (Timmerman)	„ 0,90	„ 0,91	„ 0,91	„ 0,90	„ 0,90	„ 0,92	„ 0,91	„ 0,90	„ 0,91 ¹⁴⁾	
(Opperman)	„ 0,84	„ 0,84	„ 0,90	„ 0,85	„ 0,85	„ 0,87	„ 0,87	„ 0,92	„ 0,86 ¹⁴⁾	
Metaalindustrie, uurinkomen van meerderj. geschoolde arb.				„ 0,71					„ 0,68 ¹⁶⁾	
Voortbrenging en verbruik.										
Zee. (aanvoer in Ned. havens ²⁾ × 1000 K.G.	4.797	4.681	4.801	7.138	10.811	13.509	17.491		72.173 ¹⁷⁾	70.968 ¹⁵⁾
visscherij. (opbrengst × f 1000)	1.680	1.465	1.459	1.897	2.331	3.007	3.621		17.194 ¹⁷⁾	18.279 ¹⁵⁾
*Steenkoolproductie × 1000 ton ³⁾	936	945	955	921	1.024	984	958	§ 1.071	§ 8.956	§ 9.615
Voor binnenlandch verbruik beschikbaar gekomen hoeveelheid steenkolen × 1000 ton ⁴⁾	928	997	1.106	1.001	1.143	1.203	1.047	§ 1.226	§ 9.680	§ 10.731
Beetwortelsuikerproductie (ruwe en consumptiesuiker) × 1000 K.G.		0,34					0,31	69,52	121,27	70,84
Consumptiesuiker: totale productie fabrieken en raffinaderijen × 1000 K.G.	21,07	20,04	29,09	30,63	30,81	10,51	11,79	54,65	329,39	246,68
In consumptie gebrachte suiker ⁵⁾ × 1000 K.G.	19,63	19,19	18,54	18,40	20,31	18,23	19,45	19,37	172,36	193,50
Electr citeitsfabrieken; aan het net afgegeven stroom × 1.000.000 k. W. h.	134	127	115	108	113	115	125	152	1.122	1.278
Schepen in aanbouw inhoud in bruto Registerton ⁷⁾	164			172			224		191 ¹⁸⁾	
Volkshuisvesting; voltooide woningen in het Rijk (nieuwbouw) (aantal)	2.412	3.384	4.238	4.313	3.661	4.732	4.964		34.836 ¹⁷⁾	31.895 ¹⁷⁾
„ Rijksvoorsch. aan gemeenten (verleend-ingetrokken) f 1000		823			3.675		136		7.241	4.659
Aanbestedingen van woningbouwvereen. × f 1000	40	1.144	1.773	1.575	1.385	1.310	380	977	12.395	8.700
Indexcijfers prijzen landbouw- en veeteeltart. basis	¹³⁾				94	95	95	93		94
Indexcijfers productiekosten van den landbouw 1910-14 ¹²⁾										
Handel en Verkeer.										
Handelsbeweging zonder gouden en zilveren munt en muntmateriaal (in millioenen)	216	234	235	230	240	247	231	258	2.252	2.301
Invoer										
Uitvoer	175	169	175	165	170	183	182	185	1.652	1.680
Uitv. v. fabrieken	77,1	74,9	78,8	75,6	76,7	78,6	69,5	77,6	662,9	732
Ontvangsten der Spoorwegmaatsch. (in millioenen)	15,5	14,1	14,9	14,1	§ 17,1	§ 17,8	§ 15,2	§ 15,3	147,3	§ 151,2
Inklaringen (geladen zeeschepen) (in 1000 N.R.T.)	4,94	6,06	6,31	6,44	6,80	6,77	6,13	6,29	61,61	59,81
Uitklaringen	3,64	4,49	4,21	4,08	4,23	4,78	4,09	4,37	50,73	41,21
Inklaringen (geladen rivierschepen in 1000 ton)	2,48	4,12	3,85	4,19	4,27	4,39	4,37	4,44	35,32	36,01
Uitklaringen (van 1000 K.G.)	2,72	3,57	3,83	3,90	4,14	4,07	3,90	4,04	31,40	33,23
*Index. v. scheepsvrachten. (Volle ladingen „The Econom.“)	119,4	115,3	113,2	107,2	110,3	111,8	110,9	108,5	111,8	115,8
*Goederenvervoer (Gelost bij invoer. (in 1000 ton))	1.175	1.959	2.474	2.497	2.612	2.744	2.433	2.394	20.931	21.369
(in de havens ⁹⁾ (Geladen bij uitvoer. (in 1000 ton))	577	983	1.005	904	995	997	1.101	959	8.739	8.617
(Doorgevoerd met overlading)	1.184	2.601	3.812	3.083	3.083	3.362	3.775	3.044	25.814	27.334
Prijzen, kosten van levensonderhoud.										
*Indexcijfers der groothandelsprijzen in Nederland (1913 = 100)	147	144	142	141	141	142	141	140	150	143
Kosten van levensonderhoud. (Arb. gez. A'dam (1 Oct. '23—30 Sept. '24 = 100)...	95,4			95,7			94,4		94,7 ¹⁸⁾	
Financieuzen.										
*Opbrengst Rijksmiddelen (totaal)	38,4	40,1	48,7	39,8	43,4	40,6	40,0	44,2	417,4	414,9
* Beursbelasting (in millioenen)	0,60	0,57	0,69	0,57	0,60	0,82	0,95	1,17	6,36	7,70
* Invoerrecht	5,98	5,8	5,66	5,35	5,61	5,82	5,99	6,29	56,54	52,92
* Statistiekrecht	0,396	0,405	0,386	0,381	0,416	0,413	0,400	0,438	3,913	3,823
*Gegireerd door den Postch. en Girodienst (in millioenen)	514	555	650	540	600	552	548	614	3.472	5.717
*Giro-omzet bij de Ned. Bank (in millioenen)	3.895	3.843	3.621	3.236	3.757	3.416	3.331	3.798	34.692	36.279
*Opereend kapitaal der Ned. Bank ¹⁰⁾ (in millioenen)	356	395	403	368	384	368	369	393	418 ¹⁴⁾	
*Wisseldisconto der Nederl. Bank	4,73	5,50	5,50	5,50	5,50	5,5 ¹⁾	5,50	5,50	4,50	5,22
*Particulier disconto	4,61	5,34	5,33	5,38	5,17	5,05	5,36	5,15	4,14	4,99
*Prolongatie	5,05	5,81	5,87	5,30	4,90	4,70	5,32	4,58	4,05	5,07
Spaarbanken (Rijkspostspaarbank, inlagen) f 1.000.000	10,26	9,62	12,08	11,07	12,56	12,94	11,60	10,94	111,52	114,54
(40 Part. spaarbanken, inl-gen) terugbet.	11,19	12,40	12,42	10,65	12,16	10,93	10,48	12,33	110,—	113,03
(40 Part. spaarbanken, inl-gen) terugbet.	10,39	10,45	13,14	11,35	12,62	11,56	10,97		109,34 ¹⁷⁾	106,80 ¹⁷⁾
Indexcijfer van aandelen 1921-5 = 100	9,66	11,19	12,38	9,70	11,46	9,69	9,86		94,81 ¹⁷⁾	94,36 ¹⁷⁾
Gemiddeld rendement van obligatiën	123	119	117	115	115	116	117	117	113 ¹⁹⁾	
*Emissies (onder aftrek conversies ¹¹⁾ (in mill.)	4,73	4,83	4,82	4,80	4,79	4,78	4,81	4,79	4,82 ¹⁹⁾	
Aantal uitgesproken Faillissementen.	239	235	231	207	200	189	210	247	2.705	2.250

§ Voorloopige cijfers.

1) 40 distr.- en 3 andere arb. beurzen en, voor zoover bekend, de correspondenten der arb. bemiddeling. 2) Zowel door Nederl. als buitenl. schepen. 3) Kolenslik inbegrepen. Ook zijn inbegrepen de eigen consumptie der mijnen en de kolen, die aan de mijnwerkers gegeven worden [z.g. „Deputatkolien“]. 4) Saldo invoer plus eigen productie. 5) D.w.z. onder betaling van accijns in het vrije verkeer gebracht. Aangenomen mag worden, dat deze suiker binnenkort de consumenten bereikt. 6) D.w.z. waarvoor restitutie van accijns is verleend wegens

uitvoer in den vorm van suikerhoudende goederen. 7) Op den laatste van het kwartaal. Cijfers van Lloyds. 8) Te A'dam en te R'dam. 9) A'dam R'dam, Vlissingen, Vlaardingen, Hoek van Holland, IJmuiden en overige havens. 10) Zonder voorschot aan den Staat en schatkiestpromessen rechtstreeks; 3e weekbalans v. d. maand. 11) Nominiaal bedrag voor Januari 10,9; Februari 3,5; Maart 4; Juli 0,4; Sept. 6,03; Jan./Oct. '28 4,38; Jan./Oct. '29 7,1. 12) Opgaven zijn vervallen. 13) Nieuwe reeks. begonnen Juli 1929. 14) Oct. '28. 15) 3e kwartaal. 16) Juni '28. 17) Jan./Sept. 18) Sept. '28. 19) Nov. '29.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Bk.	{ Disc. Wissels. 4 16 Jan. '30	{ Zwits. Nat. Bk. 3 1/2 22 Oct. '25
	{ Bel. Binn. Eff. 4 1/2 16 Jan. '30	{ N. Bk. v. Denem. 5 2/4 Dec. '29
	{ Vrsch. in R.C. 4 1/2 16 Jan. '30	{ Zweedsche Rbk 4 1/2 1 Jan. '30
Javasche Bank	... 5 10 Feb. '30	Bank v. Noorw. 5 28 Dec. '29
Bank van Engeland	4 1/2 6 Feb. '30	Bk. v. Tsjecho-
Duitsche Rijksbank	6 4 Feb. '30	slowakije . . . 5 8 Mrt. '27
Bank v. Frankrijk	3 30 Jan. '30	N. Bk. v. O'rijk. 6 1/2 10 Feb. '30
Belgische Nat. Bnk.	3 1/2 31 Dec. '29	N. Bk. v. Hong. 6 1/2 12 Feb. '30
Fed. Res. Bank N.Y.	4 6 Feb. '30	Bank v. Italië. 7 1/4 Mrt. '29
Bank van Spanje	5 1/2 19 Dec. '28	Z.-Afr. Res. bnk 6 17 Aug. '29

OPEN MARKT.

	1930				1929	1928	1914
	15 Febr.	10/15 Febr.	3/8 Febr.	27 Jan./1 Febr.			
Amsterdam Partic. disc.	2 3/4-3	2 3/4-3	2 3/4-3 1/4	2 1/16-1 3/16	4 1/16-1 1/2	3 7/8-4	3 1/8-3 1/16
Prolong.	2 1/16-3 1/4	2 3/8-1 1/16	2 1/16-1 1/16	2 3/4-3 1/4	4 1/2-5	3 3/4-4	2 1/4-3 1/4
Londen Daggeld...	3-1 1/2	3-5	2 3/4-5	2 1/2-4	4-6 1/2	2 1/2-4 1/4	1 3/4-2
Partic. disc.	3 7/8-1 5/16	3 7/8-4	3 7/8-4	3 7/8-4	5 1/16-5 1/16	4 3/16	2 1/4-3 1/4
Berlijn Daggeld...	5-7	3 1/2-7	5-8 1/2	4-8 1/2	3 1/2-7 1/2	4-8	-
Partic. disc.	56-90 d...	5 1/8	5 1/8-5 1/8	5 1/8-6	6	5 1/8-3 1/4	6
Waren-wissel.	5 1/8-3 1/4	5 1/8-6	6-3 1/8	6 1/8-1 1/2	6-1 1/8	6 1/8-3 1/4	-
New York Daggeld 1)	4 1/2-3 1/4	4-3 1/4	4-3 1/4	4-3 1/4	6-10 1/4	4 1/4-3 1/4	1 3/4-2 1/2
Partic. disc.	3 7/8	3 7/8	3 7/8-4	3 7/8-4 1/8	5 1/8-1 1/2	3 1/8	-

1) Koers van 14 Febr. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Partijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
11 Febr. 1930	2.49 7/16	12.12 1/8	59.53 1/2	9.76 1/2	34.74	99 15/16
12 " 1930	2.49 1/2	12.12 1/8	59.53 1/2	9.77	34.76 1/2	99 15/16
13 " 1930	2.49 1/2	12.12 7/8	59.55 1/2	9.77	34.76	100 1/16
14 " 1930	2.49 1/2	12.12 1/8	59.55	9.77	34.75 1/2	100 1/16
15 " 1930	2.49 1/2	12.12 1/8	59.54 1/2	9.76 1/2	34.75	100 1/16
17 " 1930	2.49 7/16	12.12 7/8	59.53	9.76 1/2	34.74	100 1/16
Laagste d.w. 1)	2.49 1/4	12.12 1/8	59.51	9.75 1/2	34.72	99 15/16
Hoogste d.w. 1)	2.49 1/2	12.13	59.56 1/2	9.76 1/2	34.77	100 1/16
10 Febr. 1930	2.49 5/16	12.12 7/8	59.53	9.76 1/2	34.73	99 15/16
3 " 1930	2.49 1/8	12.11 1/2	59.50 1/2	9.77 1/2	34.70	99 15/16
Muntpariteit	2.48%	12.10%	59.26	9.75	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
11 Febr. 1930	48.12 1/2	35.12 1/2	7.37 1/2	1.49	13.05	32.12 1/2
12 " 1930	48.13	35.15	7.38	1.48 1/2	13.05 1/2	31.72 1/2
13 " 1930	48.13 1/2	35.15	7.38 1/2	1.48 1/2	13.05 1/2	31.50
14 " 1930	48.13 1/2	35.15	7.38 1/2	1.48 1/2	13.05 1/2	31.37 1/2
15 " 1930	48.13 1/2	35.15	7.38 1/2	1.48 1/2	-	-
17 " 1930	48.11 1/2	35.12 1/2	7.38 1/2	1.49	13.05	30.90
Laagste d.w. 1)	48.10	35.05	7.37	1.47 1/2	13.03	30.60
Hoogste d.w. 1)	48.15	35.17 1/2	7.38 1/2	1.50	13.06 1/2	32.60
10 Febr. 1930	48.11	35.10	7.37 1/2	1.49	13.04 1/2	32.50
3 " 1930	48.06	35.07 1/2	7.36 1/2	1.48	13.04	33.-
Muntpariteit	48.-	35.-	*)	48.-	13.09	48.52 1/2

Data	Stock-holm *)	Kopen-hagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Mon-treal 1)
11 Febr. 1930	66.90	66.75	66.60	6.26 1/2	94 5/8	2.47 9/16
12 " 1930	66.90	66.75	66.60	6.27 1/2	95	2.47 5/8
13 " 1930	66.90	66.77 1/2	66.62 1/2	6.27	95 1/4	2.47 1/2
14 " 1930	66.90	66.80	66.70	6.27 1/2	95 1/8	2.47 1/2
15 " 1930	66.87 1/2	66.77 1/2	66.72 1/2	6.28	94 3/4	2.47 1/8
17 " 1930	66.87 1/2	66.77 1/2	66.70	6.27	94 1/4	2.47 1/8
Laagste d.w. 1)	66.82 1/2	66.67 1/2	66.57 1/2	6.25 1/2	94	2.46 7/8
Hoogste d.w. 1)	66.92 1/2	66.82 1/2	66.75	6.29	96 1/4	2.47 3/8
10 Febr. 1930	66.87 1/2	66.70	66.57 1/2	6.27	96 1/2	2.47 1/4
3 " 1930	66.87 1/2	66.62 1/2	66.55	6.26	98 1/4	2.46 5/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 1/2	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.
 1) Particuliere opgave.
 2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53% en 7.21 1/2.
 In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
11 Febr. 1930	4,867 1/32	3,91 1/2	23,86%	40,09
12 " 1930	-	-	-	-
13 " 1930	4,867 1/32	3,91 1/4	23,87 1/2	40,09 1/2
14 " 1930	4,86 5/16	3,91 1/8	23,87 1/4	40,08 1/2
15 " 1930	4,86 5/16	3,91 1/8	23,87	40,08 1/2
17 " 1930	4,86 1/16	3,91 1/8	23,86%	40,08 1/2
18 Febr. 1929	4,85 1/2	3,90 1/2	23,73 1/8	40,05
Muntpariteit...	4,8667	3,90 5/8	23,81 1/4	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	1 Febr. 1930	8 Febr. 1930	10/15 Febr. '30 Laagste	15 Febr. 1930 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 1/2	97 1/2	97 7/10	97 1/8
Athene	Dr. p. £	375	375	374 3/4	375 3/8
Bangkok....	Sh. p. tical	1/10 3/8	1/10 1/4	1/10 5/8	1/10 1/8
Budapest....	Pen. p. £	27.83 1/2	27.83 1/2	27.81	27.83
Buenos Aires	d. p. \$	44 3/8	42 1/2	42 1/2	42 1/2
Calcutta....	Sh. p. rup.	1/5 2 1/2	1/5 5 1/2	1/5 2 1/2	1/5 5 1/2
Constantin..	Piast. p. £	1.035	1.040	1.030	1.080
Hongkong..	Sh. p. \$	-	1/6 10/32	1/6 1/8	1/7 1/4
Kobe	Sh. p. yen	2/0 1/4	2/0 1/2	2/0 1/4	2/0 1/2
Lissabon....	Escu. p. £	108 1/2	108 1/2	108 1/8	108 1/4
Mexico 1)....	\$ per £	10.17 1/2	10.25	10.15	10.40
Montevideo.	d. per £	44 3/4	43 3/4	43 1/2	43 1/2
Montreal ...	\$ per £	4.91 1/2	4.90 1/2	4.89 5/8	4.90 5/8
Riod. Janeiro	d. per Mil.	5 19/32	5 5 1/2	5 7/16	5 1/16
Shanghai ...	Sh. p. tael	-	1/11 3/8	1/11 1/2	1/11 3/8
Singapore ..	id. p. \$	2/3 47/64	2/3 47/64	2/3 3 1/2	2/3 1 1/2
Valparaiso 2)	\$ per £	39.80	39.80	39.76	39.81
Warschau ...	Zl. p. £	43.37	43.38 1/2	43.33	43.40

1) In het vervolg worden de Mex. \$ niet meer in pence. doch in £ genoteerd. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

	Londen 1) N.York 1)		Londen
10 Febr. 1930..	20 5/16 43%	10 Febr. 1930....	84/11 1/2
11 " 1930..	20 5/16 43 1/8	11 " 1930....	84/10 3/8
12 " 1930..	20 1/2	12 " 1930....	84/11 1/4
13 " 1930..	20 3/8 43 1/8	13 " 1930....	84/11 1/4
14 " 1930..	20 1/16 43%	14 " 1930....	84/11 1/4
15 " 1930..	20 43 3/8	15 " 1930....	84/11 1/4
16 Febr. 1929..	25 1/8 55 1/8	16 Febr. 1929....	84/11 1/4
27 Juli 1914..	24 1/16 59	27 Juli 1914....	84/11

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	7 Febr. 1930	15 Febr. 1930
Saldo bij de Ned. Bank	-	f 2.261.729,13
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 28.359,39	f 533.274,73
Voorschot op ultimo Jan. 1930 aan de gem. op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomstenbelasting	" 34.125.027,01	" 31.449.380,06
Voorschotten aan Ned.-Indië.....	" 19.615.398,81	" 43.869.689,44
Id. aan Suriname.....	" 13.167.312,10	" 13.173.614,79
Id. aan Curaçao.....	" 1.289.933,23	" 1.307.542,94
Kasvord. weg. credietverst. a/f. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderp.....	" 126.406.660,38	" 124.805.322,19
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 23.316.777,07	" 22.476.679,39
Vordering op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 1)	-	-
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	" 10.170.309,18	" 10.270.309,18
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank ingev. art. 16 van haar octrooi verstrekt..	f 8.949.781,26	-
Voorschot door de Ned. Bank inrek. courant verstrekt	-	-
Schatkistbiljetten in omloop.....	" 131.810.000,-	f 131.810.000,-
Schatkistpromessen in omloop	" 58.720.000,-	" 58.720.000,-
Waarvan direct bij de Ned. Bank. Daggeldleeningen	-	-
Zilverbons in omloop.....	" 9.952.774,-	" 10.440.496,50
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 1.945.446,90	" 846.542,85
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1) ..	" 40.227.400,30	" 43.977.764,56
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 270.000,-	" 270.000,-
Id. aan diverse instellingen 1)	" 8.160.042,29	" 8.115.311,04

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	8 Febr. 1930	15 Febr. 1930
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	-	-
Saldo bij de Javasche Bank.....	-	-
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas.....	f 19.853.000,-	f 43.870.000,-
Schatkistpromessen	-	-
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	-	" 33.750.000,-
Waarvan Muntbiljetten	-	" 3.161.000,-
Muntbiljetten in omloop	" 37.894.000,-	" 37.563.000,-
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds..	" 5.744.000,-	" 5.854.000,-
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 775.000,-	" 970.000,-
Voorschot van de Javasche Bank....	" 2.787.000,-	" 701.000,-

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 17 Februari 1930.

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom. enz. in disc.	Hfdbk. f 39.760.003,90 Bijbnk. „ 190.190,82 Ag. sch. „ 11.709.559,70	f	51.659.754,42	
Papier o. h. Buitenl. in disconto	„		—	
Idem eigen portef.	f 205.792.460,—			
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„		205.792.460,—	
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 33.469.700,02 Bijbnk. „ 6.372.069,77 Ag. sch. „ 43.573.896,53	f	83.415.666,32	
Op Effecten	f 80.904.736,76			
Op Goederen en Spec.	„ 2.510.929,56		83.415.666,32	
Voorschotten a. h. Rijk	„		2.478.398,74	
Munt en Muntmateriaal				
Munt, Goud	f 64.989.210,—			
Muntmat., Goud	„ 372.023.602,42			
	f 437.012.812,42			
Munt, Zilver, enz.	„ 27.116.466,39			
Muntmat., Zilver	„		464.129.278,81 ¹⁾	
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfond's	„		25.348.202,02	
Gebouwen en Meub. der Bank	„		5.200.000,—	
Diverse rekeningen	„		24.828.808,81	
	f		862.852.569,12	
		Passiva.		
Kapitaal	„	f.	20.000.000,—	
Reservefond's	„		7.106.550,55	
Bijzondere reserve	„		8.000.000,—	
Pensioenfond's	„		6.295.239,45	
Bankbiljetten in omloop	„		785.427.270,—	
Bankassignatiën in omloop	„		271.192,46	
Rek.-Cour. { Het Rijk saldo's: Anderen	f — „ 18.158.196,64		18.158.196,64	
Diverse rekeningen	„		17.594.120,02	
	f		862.852.569,12	
Beschikbaar metaalsaldo	f		142.151.889,60	
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waar toe de Bank gerechtigd is.	„		355.379.720,—	

¹⁾ Waarvan in het buitenland f 23.890.447,18.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikk. Metaal-saldo ¹⁾	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
17 Febr. '30	64.988	372.024	785.427	18.429	142.152	58
10 „ '30	64.999	372.024	795.381	20.939	137.251	57
3 „ '30	64.995	372.024	823.734	29.482	126.196	55
27 Jan. '30	65.009	374.523	786.632	33.800	137.330	57
20 „ '30	65.010	381.038	797.698	36.090	137.830	56 1/2
13 „ '30	65.014	382.444	819.073	34.924	130.754	55
18 Febr. '29	67.055	367.495	774.854	28.834	134.835	57
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist- promessen rechtstreeks	Belee- ningen	Papier op het buitenl.	Diverse reke- ningen ²⁾
10 „ 1930	52.456	—	82.590	211.528	17.385
3 „ 1930	52.204	—	112.414	211.308	22.809
27 Jan. 1930	59.313	—	81.513	217.117	24.091
20 „ 1930	63.093	—	82.712	219.143	24.330
13 „ 1930	71.832	—	83.334	219.430	33.212
18 Febr. 1929	66.816	—	105.212	166.385	26.928
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/5 metaaldekking. ²⁾ Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circu- latie	Andere opelschb. schulden	Discont.	Div. reke- ningen ¹⁾
11 Jan. 1930	580 ²⁾	1.508	655	1.069	523
4 „ 1930	600 ²⁾	1.702	656	1.088	515
31 Dec. 1929	631 ²⁾	1.726	644	1.077	602
28 „ 1929	630 ²⁾	1.727	646	1.090	577
12 Jan. 1929	801	1.495	717	1.051	329
5 Juli 1914	645	1.100	580	735	396

¹⁾ Sluitp. der activa. ²⁾ f 100.000 bij de Ned. Bank gedep. en f 9.500 goud gekocht. ³⁾ f 100.000 bij de Ned. Bank gedep.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrok- ken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	C'rculatie	Andere opelschb. schulden	Beschikk. metaal- saldo
8 Feb. 1930	168.900	—	283.100	32.100	42.820
1 „ 1930	169.800	—	277.200	39.900	42.960
25 Jan. 1930	169.900	—	279.300	39.000	42.580
18 Jan. 1930	139.272	28.116	286.187	36.106	38.471
11 „ 1930	139.384	28.685	292.071	37.715	36.155
4 „ 1930	139.469	29.225	291.026	38.579	36.853
28 Dec. 1929	139.555	29.251	288.769	39.481	37.507
9 Feb. 1929	168.794	21.182	303.516	57.105	45.728
11 Feb. 1928	173.755	18.452	317.445	40.375	121.061 ²⁾
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- percen- tage
8 Feb. 1930	—	140.100	—	—	54
1 „ 1930	—	140.100	—	—	54
25 Jan. 1930	—	143.100	—	—	53
18 Jan. 1930	8.525	31.880	90.977	30.414	52
11 „ 1930	9.352	32.291	98.496	28.356	51
4 „ 1930	8.429	28.528	102.418	27.728	51
28 Dec. 1929	8.559	23.338	103.186	30.076	51
9 Feb. 1929	8.163	39.348	79.999	49.188	53
11 Feb. 1928	12.775	29.530	94.141	35.112	54
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Basis 1/8 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities	
				Disc. and Advances	Securities
12 Febr. 1930	151.499	348.003	62.933	7.963	14.513
5 „ 1930	151.212	348.690	62.093	5.603	13.915
29 Jan. 1930	150.428	348.018	62.117	5.500	13.976
22 „ 1930	151.289	346.400	64.659	5.780	14.879
15 „ 1930	150.654	351.943	58.523	9.672	14.034
8 „ 1930	149.215	362.922	41.139	15.082	15.285
13 Febr. 1929	150.154	352.698	51.140	10.447	16.687
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis- sels	Waarv. op het buitenl.	Belee- ningen	Renteloos voorschot a.d. Staat
7 Feb. '30	42.931	241	6.979	25.201	18.736	2.578	3.200
31 Jan. '30	42.921	236	6.984	24.671	18.732	2.578	3.200
24 „ '30	42.831	234	6.996	26.237	18.721	2.467	3.200
17 „ '30	42.737	231	7.046	25.298	25.227	2.519	3.200
8 Feb. '29	34.018	732	12.303	23.163	18.251	2.314	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti- culieren
7 Feb. '30	5.453	1.663	69.429	6.711	3.340	7.489
31 Jan. '30	5.453	3.286	70.339	6.770	3.402	7.512
24 „ '30	5.453	1.546	68.375	7.115	3.433	8.819
17 „ '30	5.612	1.694	68.688	7.424	3.490	7.355
8 Feb. '29	5.930	1.755	63.101	6.412	6.234	6.721
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Bij de stabilisatie is de goudvoorraad gewaardeerd volgens de nieuwe waarde van den franc. ²⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan als goud-tent. circ. banken 1)	Devlezen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
7 Febr. 1930	2.325,9	149,8	393,8	1.959,9	54,8
30 Jan. 1930	2.297,1	149,8	397,1	2.027,9	169,6
23 " 1930	2.286,5	149,8	399,8	1.807,1	51,4
15 " 1930	2.134,0	149,8	397,7	1.893,8	67,9
7 " 1930	2.283,8	149,8	403,8	2.369,9	51,2
7 Febr. 1929	2.729,1	85,6	140,3	1.707,2	44,4
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankcheque 6 Febr., 30, 23, 15, 7 Jan. '30, 7 Febr. '29, resp. 40; 19; 46; 40; 48; 41 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data 1930	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
13 Febr.	1178	534	45	792	38	310	2.763	15	87
6 " "	1177	521	45	795	34	3 0	2.770	16	72
30 Jan.	1177	542	45	816	41	322	2.768	45	93
23 " "	1176	544	45	805	31	328	2.722	21	147
16 " "	1176	567	45	809	35	322	2.750	49	129
14 Febr. 1) 1929.	906	494	44	698	39	345	2.382	14	99

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
29 Jan '30	2.985,2	1.712,4	203,1	406,9	258,5
22 " '30	2.975,2	1.739,8	196,3	433,2	298,4
15 " '30	2.961,1	1.752,5	193,5	442,3	323,3
8 " '30	2.929,3	1.759,3	175,8	567,6	319,2
31 Dec. '29	2.857,1	1.750,2	153,9	632,4	392,2
24 " '29	2.821,6	1.805,9	129,1	762,8	354,9
30 Jan. '29	2.667,2	1.274,5	168,0	820,6	435,6

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dekking-perc. 1)	Algem. Dekking-perc. 2)
29 Jan. '30	476,5	1.701,9	2.369,0	171,4	73,3	78,3
22 " '30	476,7	1.739,2	2.415,0	171,3	71,6	76,3
15 " '30	479,1	1.782,4	2.403,9	171,1	70,7	75,4
8 " '30	484,8	1.836,9	2.422,3	170,4	69,0	72,9
31 Dec. '29	510,6	1.909,7	2.413,7	171,0	68,4	69,6
24 " '29	485,0	1.989,2	2.375,2	170,8	64,6	67,6
30 Jan. '29	201,8	1.645,5	2.437,1	148,8	65,3	69,4

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Disconto's en beleen.	Beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
22 Jan. '30	220	16.688	5.549	1.730	20.266	6.915
15 " '30	230	16.877	5.567	1.725	20.325	6.886
7 " '30	344	17.060	5.572	1.727	20.315	6.847
31 Dec. '29	405	17.649	5.514	1.726	20.987	6.787
24 " '29	502	17.344	5.598	1.703	20.452	6.763
23 Jan. '29	554	16.062	6.071	1.730	20.334	6.885

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

18 Februari 1930.

In de eerste helft der week heeft de graanmarkt nog verkeerd in de wat vastere stemming; waarvan in ons vorig weekbericht reeds sprake was. Voor tarwe was die niet teveeggeroepen door betere vraag in de invoerlanden, doch het is het ingrijpen der regering van de Verenigde Staten en van de Canadeesche tarwepool geweest, welke na de voorafgegane prijsdaling den moed weder eenigszins deed herleven. Speciaal was dat het geval in Noord-Amerika, waardoor zoowel te Chicago als te Winnipeg een prijsherstel plaats vond, dat echter niet van groote beteekenis is geworden. Het voortduren van het aanbod uit Rusland heeft er ook nu weder toe bijgedragen, dat aan de eenigszins betere stemming een einde kwam. Vrij belangrijke hoeveelheden tarwe, die veel grooter waren dan tot nog toe was voorgekomen, zijn in de afgelopen week afgeladen uit de Russische havens der Zwarte Zee, terwijl ook uit Leningrad flinke verschepingen plaats vonden. In Amerika meende men tot nog toe, dat die Russische verschepingen eigenlijk niet veel te beteekenen zouden hebben, doch men heeft deze week wel gezien, hoe onjuist die opvatting was. De voornaamste oorzaak voor het tenslotte toch weder verloren gaan van de betere marktstemming heeft echter weder gelegen in de onvoldoende vraag der Europeesche invoerlanden en de zeer groote voorraden in de Verenigde Staten en vooral in Canada. Allerlei berichten doen in de pers weder de ronde en dat ook in de gewone dagbladen den laatsten tijd weder geregeld berichten te lezen staan omtrent de graanmarkt, wijst er wel op, dat er nog veel onrust heerscht en vooral de groote Canadeesche voorraden voortgaan een probleem te vormen, waarvan vooralsnog een oplossing niet gevonden is. De besprekingen van de afgevaardigden van de Canadeesche Pool met den Engelschen minister Thomas gaan voort, doch wat men daarvan hoort, wijst er tot nog toe allerminst op, dat er kans bestaat op spoedige toename van den Engelschen invoer van Canadeesche tarwe. Hoe sterk de zenuwen in Canada gespannen zijn geraakt, blijkt wel uit de Canadeesche bewering, dat de Engelsche molenaars de Canadeesche tarwe hadden geboycot. Aan die praatjes is blijkbaar ernstig geloof geslagen, want bij de besprekingen met Minister Thomas is dat ter sprake gekomen en natuurlijk hebben de molenaars zijn onjuistheid ten sterkste ontkend. Zij hebben eraan toegevoegd, dat ze niets liever zouden doen dan meer Canadeesche tarwe koopen, doch dat ze niet bereid zijn daarvoor te hooge prijzen te betalen, zolang ze andere tarwesoorten kunnen verkrijgen, die ook aan het doel beantwoorden, doch belangrijk goedkoper te koop zijn. Intusschen is den laatsten tijd de premie, welke voor Canadeesche tarwe gevraagd wordt boven Argentijnsche en andere soorten, belangrijk verminderd en dit heeft wel tot eenige toename der vraag naar Canadeesche tarwe geleid. Deze omstandigheid heeft ertoe bijgedragen, dat het prijsherstel, hetwelk na 5 Februari intrad, mogelijk is geweest. Tenslotte echter waren de zaken toch, in vergelijking met de zeer groote voorraden, welke in Canada liggen opgeslagen, veel te klein om tot het handhaven der iets hoogere prijzen te kunnen leiden. Met uitzondering van een enkelen dag waren de geheele week in Engeland de omzetten aan de tarwemarkt van weinig beteekenis. Daar ook het vasteland weinig kocht en na de uitbreiding, die naar Nederland en België de zaken korten tijd hebben ondergaan, ook in die landen de inkoopwen weder belangrijk in omvang afnamen, is het geen wonder, dat opnieuw een prijsdaling is ingetreden. Op 13 Februari nam ze een aanvang en zoowel in de Verenigde Staten en Canada als Argentinië heeft sedert dien datum weder een flinke prijsdaling plaats gevonden, waardoor reeds op den 14den de tarweprijzen te Winnipeg weder lager stonden dan in deze campagne tot nog toe was voorgekomen. Daarna is speciaal in Canada de prijsdaling nog krachtig voortgegaan. Steeds talrijker worden de stemmen, die er ook in Canada opgaan omtrent de onverantwoordelijke marktpolitiek, welke de tarwepool dit jaar heeft toegepast en die in Canada nu een crisis dreigt teweeg te brengen. Ook uit de Vereenigde Staten komen steeds meer uitingen, waaruit de ongerustheid blijkt, die er daar ten aanzien van de tarwe-prijzen heerscht en van verschillende zijden werd deze week ook in verschillende Europeesche landen gewezen op de groote moeilijkheden, welke tegenwoordig met den afzet van tarwe worden ondervonden. Herhaaldelijk werd daarbij gewezen op de groote gevaren, die een gevolg zijn van het kunstmatig opdrijven der tarweproductie in Europa, waar tegelijk met de vermeerdering van den verbouw in de groote overzeesche invoerlanden de productie van tarwe voortdurend wordt aangemoedigd door

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	9/15 Febr. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	9/15 Febr. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	31.844	193.808	185.468	—	4.330	25.731	198.138	211.199
Rogge	4.975	25.979	16.428	—	862	—	26.841	16.428
Boekweit	257	1.510	3.938	—	307	—	1.817	3.938
Mais	14.805	153.530	112.835	1.038	34.591	33.791	188.121	146.626
Gerst	17.218	96.880	72.004	—	2.236	98	99.116	72.102
Haver	9.309	27.597	20.609	—	1.289	911	28.886	21.520
Lijnzaad	840	11.425	28.780	12.054	40.108	58.259	51.533	87.039
Lijnkoek	3.422	28.879	21.677	—	—	—	28.879	21.677
Tarwemeel	503	9.801	12.148	140	3.642	5.010	13.443	17.158
Andere meelsoorten	15	2.710	1.607	—	—	—	2.710	1.607

middel van invoerrechten en verschillende andere belemmeringen van den invoer. Eenige kans op toename van den import schijnt er binnenkort voor Italië te bestaan, doch het heet, dat belangrijke zaken daarheen eerst ongeveer half April zullen aanvangen. In Frankrijk is de export voorloopig weder gestaakt, doch in landbouwkringen werd er bij de regering op aangedrongen, dat deze weder evenals onlangs gebeurd is, voor verdere hoeveelheden Fransche tarwe bij export eenzelfde bedrag zal uitkeeren, als het invoerrecht op tarwe bedraagt. Verder blijven de vooruitzichten voor de nieuwe oogsten op het Noordelijk halfrond gunstig en in Duitschland schijnt de uitzaai zelfs grooter geweest te zijn dan in het vorige jaar. Na de zeer flauwe markt van 17 Februari sloot tarwe te Winnipeg ruim 8 dollarcent per 60 lbs. lager dan op den 10den. Zelfs daalde de October-termijn (nieuwe oogst) 6½ cent. Te Chicago bedroeg de verlaging 4 à 5 cent per 60 lbs. en te Buenos Aires en Rosario 50 à 60 centavos per 100 KG. Ook Argentinië is dus ondanks den kleinen oogst zeer flauw.

Rogge was ook deze week weder zeer flauw en in Duitschland was van een prijsherstel nog geen sprake. De vraag voor export blijft daar teleurstellend en er is nog geen wijziging gekomen in de groote moeilijkheden, welke de groote roggevoorraden daar veroorzaken. Misschien zal dit wel leiden tot overheersings-aankoop van minstens 100.000 ton rogge, waarvan den laatsten tijd voortdurend sprake is en die tengevolge moet hebben, dat de markt eenigszins wordt ontlast en de prijs een verhooging kan ondergaan. Later echter zou voor zulke rogge toch weder een markt moeten worden gevonden en definitieve oplossing der moeilijkheden is slechts te bereiken, wanneer het verbruik voor menscheijk voedsel en voor veevoeder werkelijk toeneemt. Tot nog toe echter bestaan er nog geen aanwijzingen, dat zulk een toename reeds bemerkbaar wordt. Ook in Noord-Amerika is rogge deze week flauw geweest, doch voor Europa is dit van weinig betekenis, daar uit Amerika toch geen rogge wordt geëxporteerd.

Ook maïs was in het begin der week nog vrij vast en zoowel voor aankomende partijen als voor oude Plata-maïs op aflading, werden speciaal in Engeland, Nederland en België hogere prijzen betaald met meer vraag. Daarbij konden flinke hoeveelheden van eenige te Rotterdam aangekomen ladingen verkocht worden naar Duitschland en naar Zwitserland, waardoor de markt belangrijk werd ontlast en de prijsverhoging nog enkele dagen kon voortgaan. Ook het uitblijven van verdere aanvoeren uit de Donaulanden heeft toen tot de betere houding der markt bijgedragen. Ook voor Plata-maïs van den nieuwen oogst werden hogere prijzen gevraagd, doch de kooplust daarvoor was niet groot. Er verscheen een Argentijnsch overheersings-rapport omtrent den nieuwen Argentijnschen maïs-oogst, waarin de uitzaai belangrijk hooger werd aangegeven dan in het vorige jaar, doch waarin gezegd werd, dat de oogst kleiner zal zijn dan in het vorige jaar. Aan die laatste bewering werd zeer weinig geloof geslagen en Broomhall's Argentijnsche vertegenwoordiger noemde haar in zijn wekelijksch telegram zelfs belachelijk. Verschepingen uit Argentinië waren deze week weder groot en toen er in Argentinië weder regen viel, die zeer gunstig was voor den nieuwen oogst, na de wat grootere inkoop van de vorige week de kooplust weder sterk verminderde en de tarwemarkt weder flauwer werd, zakte ook de maïsprijs weder in, zoodat het prijsherstel na enkele dagen geheel verloren was gegaan. De kwaliteit der in West-Europa aankomende Donau-maïs wordt nog niet beter en wegens het zachte weder zal het nog wel eenige maanden duren, vóór een verbetering intreedt. Aan de Argentijnsche termijnmarkten hebben de fluctuaties in den pesokoers den prijsloop van maïs beïnvloed, evenals ook voor tarwe het geval is geweest. Tenslotte echter zijn de prijzen er, na een aanvankelijk herstel, wat gedaald. De zeer flauwe stemming, waar-

in voor maïs de Europeesche markt deze week sloot, wordt echter in den Argentijnschen prijsloop niet geheel uitgedrukt, behalve op 17 Februari, toen de Argentijnsche termijnmarkten ook voor maïs flauw waren. In den loop der week zijn de maïsprijzen daar 15 centavos per 100 KG. gedaald.

Ook voor gerst was aanvankelijk de markt wat beter, hetgeen gedeeltelijk een gevolg was van het feit, dat Duitschland voor afladingen in April en later eenigen kooplust toonde, en spoedige gerst weer belangstelling wekte in Engeland en Nederland. Er werden weder flinke hoeveelheden uit Rusland verscheept, doch in Roemenië wacht men blijkbaar op prijsverbetering, welke intusschen zeer onwaarschijnlijk lijkt. Tenslotte is ook gerst weder flauw gelopen met ruim aanbod uit Rusland, Polen en Argentinië.

Haver wordt nog altijd sterk uit Duitschland aangeboden en een aanvankelijke prijsverbetering is ook voor deze graansoort later weer verloren gegaan. Tenslotte echter schijnt de Duitse havermarkt wel iets meer weerstandsvermogen te hebben verkregen. Duitse haver wordt nog geregeld naar Engeland en Nederland verhandeld, doch de vraag is tegenwoordig niet groot. Voor Plata-haver bestaat weinig kooplust, behalve in België, dat in deze haver-soort vrij geregeld zaken doet.

SUIKER.

Het uitblijven van enig officieel bericht na de geruchten omtrent restrictie van den Cuba-oogst vormde een teleurstellende factor op de verschillende suikermarkten, hetgeen niet naliet de tendens te verzwakken.

Toen in Amerika buitendien Raffinadeurs ertoe overgingen hunne prijzen met 5 punten te verlagen, in sommige gevallen van terugwerkende kracht tot 3 Februari en zelfs tot 1 Januari, werkte dit verwarrend en kreeg de markt aldaar een enigszins zenuwachtig aanzien.

In effectieve Ruwsuiker ging zeer weinig om; de prijs bleef ongeveer 1½ d.c. c. & fr. New-York op basis van prompte Cubasuiker.

Op de termijnmarkt te New-York daalden de noteringen niet onbelangrijk; het slot was als volgt: Mrt. 1.67; Mei 1.76; Juli 1.86; Sept. 1.95; Oct. 1.98, terwijl de notering voor Spot Centrifugals onveranderd 3.83 bleef.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V.S. bedroegen deze week 44.000 tons, de versmeltingen 55.000 tons tegen 53.000 tons in 1929 en de voorraden 527.000 tons tegen 166.000 tons.

JAARBEURS
VAN BRUSSEL2 tot 16
April 19303000
verkoopers

1 Millioen bezoekers-Koopers

Inlichtingen: de Belgische Legatie in
Den Haag, de Heer L. DELHEZ, Park-
weg 328, Den Haag (Voorburg) en
de Belgische Consulaten in Holland.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1930	1929	1928
	Ton	Ton	Ton
Cubaproductie.....	900.000	1.580.000	1.000.000
Consumptie	5.826	12.101	4.215
Weekontv. afscheepavens. .	181.035	266.347	180.641
Totaal sedert 1/1	474.411	951.936	611.246
Weekexport	57.443	125.830	59.195
Totale export sedert 1/1	216.966	355.174	141.991
Voorraad afscheepavens.....	434.858	601.155	423.429
Voorraad binnenland	242.350	615.963	484.539
Aantal werkende fabrieken ..	151	163	167

In Engeland blijft men met spanning de bekendmaking van het Budget tegemoet zien. De markt was buitengewoon kalm; eenige kleine zaken in Ruw-suiker kwamen tot stand op basis van Sh. 7/6 cif. voor prompte verscheping. Raffinadeurs verlaagden deze week hunne prijzen met 3 d. voor alle posities. Op de termijnmarkt in Londen, die zich aanvankelijk vrij goed hield, veroorzaakten Maart liquidaties op een moment eene daling tot Sh. 5/9, waarna echter weder spoedig een herstel van 3 d. intrad. De slotnoteringen op de Ruw-suikermarkt waren:

Mrt. Sh. 6/4½; Mei Sh. 7/3; Aug. Sh. 7/9; Dec. Sh. 8/0½.

De Board of Trade Statistiek over Januari wordt met de volgende cijfers bekend gemaakt:

	Jan. 1930	Jan. 1929
	Tons	Tons
Import Riet	160.661	245.168
„ Geraffineerd	3.025	4.318
Totaal	163.686	249.486
Voorraad binnenl. suiker	87.950	61.000
„ in entrepôt	324.450	295.200
Totaal „Duty Paid”	128.765	152.533
Totale export	17.520	4.559

Op Java verkeerde de markt voor tweedehands suiker de afgelopen week in lustelooze stemming. De prijzen, vooral voor Superieur, brokkelden verder af en de laatste nominale noteringen waren: Superieur ready, Februari en Mrt. f 10.62½; April f 10.75; Hoofdsuiker ready f 10.62½. De verschepingen van Java gedurende Januari bedroegen volgens officieele gegevens 138.000 tons tegen 213.000 tons in 1929.

Hier te lande opende de markt in vrij prijshoudende stemming op de volgende koop-noteringen: Mrt. f 11½; Mei f 11½; Aug. f 12.— en Dec. f 12½. In sympathie met het buitenland liepen de noteringen echter al spoedig terug, zoodat tenslotte aangeboden werd tot f 11½ Mrt.; f 11½ Mei; f 11½ Aug. en f 12½ Dec., met koopers tot f ½ a f ¼ lager. De omzet bedroeg deze week 2300 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.

Manchester, d.d. 12 Februari 1930.

Dit is wederom een rustige week in de Amerikaanse katoenmarkt geweest. Fluctuaties hebben zich tusschen videren grenzen bewogen en jl. Zaterdag werd zelfs een daling van 23 punten geregistreerd, waardoor Mid-American spot in Liverpool op 8.36 d. kwam. Maandag en Dinsdag stegen prijzen resp. 6 en 11 punten en terwijl New-York gisteren bij de opening lager noteerde, was het slot 10 tot 18 punten hooger. Liverpool opent vanmorgen 13 tot 16 punten hooger en Mid-American spot a 8.62 d. vertoont een daling van 14 punten bij een week geleden. Al deze omstandigheden werken den handel tegen en over het algemeen is men min of meer „bearish” gestemd. Ook Egyptische katoen is lager en men zegt, dat men thans beter in Liverpool kan koop dan in Alexandrië, tengevolge van de onzekerheid betreffende de houding van het Egyptische Gouvernement. Intusschen zijn de ontvangsten in de Amerikaanse havens ongeveer 600.000 balen minder dan in het vorig seizoen, terwijl de afname over het algemeen ongeveer 700.000 balen minder bedraagt. Loco-verkoop in Liverpool daalden de vorige week tot 23.000 balen.

De toestand in de Amerikaanse garenmarkt is nog verre van gunstig, hetgeen ook wel blijkt uit de officieele cijfers over de laatste week in Januari. Jl. Maandag zijn door de Federatie in deze sectie stembiljetten uitgegeven, om te zien of de leden er mede accoord gaan, dat vanaf 3 Maart de productie gedurende 8 weken met 13 uren per week wordt ingekrompen, terwijl deze biljetten vóór 24 Februari moeten worden ingeleverd. De flauwere stemming van het ruwe materiaal bracht de vorige week echter een iets flauweren handel voor de medio nummers mede. Ook naar grovere nummers bestond een betere vraag, doch gewone grovere twist en weftnummers worden nog moeilijk verkocht.

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargemidd.	TARWE HardWinter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2) loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2) loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN/ Westfaalsche/ Hollandsche, bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlesbrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%	Sh.	%	£	%
1925	17.20	100.0	13.075	100.0	231.50	100.0	236.00	100.0	462.50	100.0	10.80	100.0	1.68	100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0
1926	15.91	92.4	11.75	89.9	174.25	75.3	198.75	83.4	360.50	77.9	17.90	165.7	1.89	112.5	86/6	118.5	58.1/-	93.5
1927	14.75	85.8	12.475	95.4	176.00	76.0	237.00	100.4	362.51	78.4	11.25	104.2	1.30	77.4	73/-	100.0	55.14/-	89.7
Januari 1927	15.225	88.5	12.50	95.6	165.00	71.3	222.25	94.2	362.50	78.4	13.35	123.7	1.75	104.2	85/6	117.3	55.7/6	89.2
Februari	15.225	88.5	13.05	99.8	167.00	72.1	230.00	97.5	373.75	80.8	12.10	112.0	1.70	101.2	83/6	114.4	54.16/-	88.3
Maart	15.05	87.5	12.70	97.1	164.50	71.1	219.25	92.9	354.75	76.7	11.25	104.2	1.26	75.0	81/-	111.0	55.17/-	89.9
April	14.80	86.0	12.825	98.1	173.00	74.8	237.50	100.6	351.50	76.0	11.00	101.9	1.22	72.6	80/-	109.6	54.2/6	88.8
Mei	15.75	91.6	13.575	103.8	172.75	74.6	258.25	109.4	373.75	80.8	10.95	101.4	1.22	72.6	74/-	101.4	54.14/-	88.1
Juni	15.60	90.7	13.20	101.0	175.25	75.8	245.00	104.2	372.75	80.6	11.00	101.9	1.22	72.6	70/-	95.9	54.2/6	87.2
Juli	15.10	87.8	12.05	92.2	171.50	74.1	235.75	99.9	367.75	79.5	11.10	102.8	1.22	72.6	70/-	95.9	53.19/-	86.9
Augustus	14.875	86.5	11.45	87.6	178.50	77.1	252.50	107.0	368.25	79.6	11.05	102.3	1.22	72.6	69/-	94.5	55.5/6	89.0
September	14.70	85.5	12.15	92.9	179.50	77.5	233.25	98.8	369.50	79.9	10.90	100.9	1.22	72.6	65/-	89.0	54.13/-	88.0
October	13.725	79.8	11.45	87.6	178.75	77.2	230.50	97.7	359.00	77.6	10.90	100.9	1.22	72.6	65/-	89.0	55.5/-	89.0
November	13.45	78.2	12.125	92.7	184.75	79.8	233.25	98.8	349.75	75.6	10.65	98.6	1.22	72.6	65/-	89.0	59.1/-	95.1
December	13.40	77.9	12.575	96.2	201.00	86.8	246.25	104.3	348.25	75.3	10.60	98.1	1.22	72.6	65/-	89.0	60.2/-	96.8
Januari 1928	13.50	78.5	12.70	97.1	207.50	89.6	247.75	105.0	361.00	78.0	10.30	95.4	1.22	72.6	65/-	89.0	62.1/-	99.9
Februari	13.80	80.2	12.875	98.5	226.50	97.8	243.75	103.3	361.00	78.0	10.00	92.6	1.21	72.0	65/-	89.0	61.12/-	99.2
Maart	14.60	84.9	14.00	107.1	240.75	104.0	255.75	108.4	350.75	75.8	9.95	92.1	1.19	70.8	65/6	89.7	61.3/6	98.6
April	15.30	88.9	14.975	114.5	239.50	103.5	261.00	110.6	358.25	77.5	10.05	93.1	1.19	70.8	66/-	90.4	61.14/6	99.4
Mei	15.30	88.9	15.475	118.4	238.50	103.0	260.75	110.5	372.00	80.4	10.60	98.1	1.19	70.8	66/-	90.4	62.15/-	101.1
Juni	14.375	83.6	14.275	109.2	234.00	101.0	252.50	107.0	365.25	79.0	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	63.17/-	102.9
Juli	14.25	82.8	13.075	100.0	246.75	106.6	241.00	102.1	359.75	77.8	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	62.18/-	101.3
Augustus	12.00	69.8	12.625	96.6	214.75	92.8	226.75	96.1	350.75	75.8	10.05	93.1	1.21	72.0	66/-	90.4	62.10/6	100.7
September	11.65	67.7	11.575	88.5	198.75	85.9	198.25	84.0	350.75	75.8	10.00	92.6	1.21	72.0	66/-	90.4	63.8/-	102.1
October	12.275	71.4	12.27	93.8	218.50	94.4	189.50	80.3	366.00	79.1	9.95	92.1	1.19	70.8	66/-	90.4	65.12/-	105.7
November	12.325	71.7	12.075	92.4	227.25	98.2	185.50	78.6	366.25	83.5	10.20	94.4	1.18	70.2	66/-	90.4	67.18/-	109.4
December	12.30	71.5	11.90	91.0	220.25	95.1	180.50	76.5	373.75	80.8	10.10	93.5	1.18	70.2	66/-	90.4	70.3/-	113.0
Januari 1929	12.35	71.8	12.20	93.3	231.50	100.0	194.25	82.3	365.00	79.9	10.10	93.5	1.16	69.0	66/-	90.4	75.10/6	121.7
Februari	12.725	74.0	12.65	96.7	236.00	101.9	194.75	82.5	357.25	77.2	12.90	119.4	1.11	66.1	66/6	91.1	78.1/6	125.7
Maart	12.65	73.5	12.625	96.6	233.00	100.6	191.75	81.3	359.00	77.6	12.00	111.1	1.11	66.1	67/-	91.8	89.8/-	144.0
April	12.125	70.5	11.625	88.9	218.00	94.1	185.25	78.5	373.25	80.7	11.05	102.3	1.11	66.1	68/-	93.2	82.17/6	133.5
Mei	11.125	64.1	10.575	80.9	198.25	85.6	177.50	75.2	363.50	78.6	11.15	103.3	1.16	69.0	69/6	95.2	75.4/6	121.2
Juni	10.875	63.2	10.20	78.0	193.50	83.6	171.25	72.6	355.25	76.8	11.25	104.2	1.30	77.4	71/-	97.3	74.11/-	120.1
Juli	12.80	74.3	11.20	85.6	218.50	94.4	191.25	81.0	415.50	89.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.12/6	117.0
Augustus	13.125	76.3	10.75	82.2	202.50	87.5	182.75	77.4	452.50	97.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	73.17/-	119.0
September	12.625	73.4	10.20	78.0	191.00	82.5	172.00	72.9	506.75	109.6	11.40	105.6	1.30	77.4	72/6	99.3	74.19/-	120.7
October	12.10	70.4	9.875	75.6	185.00	79.9	168.00	71.2	516.50	111.7	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.16/-	117.3
November	11.775	68.5	9.20	70.4	174.00	75.2	164.75	69.8	483.25	104.5	11.35	105.1	1.30	77.4	72/6	99.3	70.5/-	113.2
December	12.625	73.4	9.35	71.5	166.00	71.7	163.75	69.4	482.00	104.4	11.75	108.8	1.30	77.4	72/6	99.3	68.6/6	110.1
Januari 1930	12.675	73.7	9.35	71.5	149.25	64.5	151.25	64.1	433.75	93.8	11.75	108.8	1.21	72.0	72/6	99.3	71.9/6	115.1
3 Februari	12.15	70.6	8.70	66.5	140.00	60.5	140.00	59.3	402.00	86.9	11.75	108.8	1.11	66.1	72/6	99.3	72.7/6	116.6
10	11.90	69.2	8.40	64.2	139.00	60.0	136.00	57.6	398.00	86.1	11.75	108.8	1.11	66.1	72/6	99.3	74.17/6	120.6
17	11.85	68.9	8.00	61.2	139.00	60.0	135.00	57.2	400.00	86.5	11.75	108.8	1.11	66.1	72/6	99.3	69.12/6	112.2

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. 2) = Western vóór de invoering van Manitoba No. 3. † Zuid-Russische.

Deze week bestaat er een goede vraag naar medionummers ringboomen en enkele nummers worden ruimer verkocht dan gedurende sommige weken het geval geweest is; men zegt echter, dat prijzen onvoldoende en zeer onregelmatig zijn. Er zijn bescheiden zaken in 60er ringbundels voor Madras gedaan. Wat getwijnde garens betreft, schijnen enkele van de grootere gebruikers in Schotland en de Midlands het moment tot koopen gunstig te achten, zoodat enkele flinke partijen de vorige week geboekt werden; verdere verkoopen hadden gisteren weer plaats. Enkele posten voor Indië worden eveneens genoemd. Egyptische soorten zijn over het algemeen kalm; aankopen beperken zich over het algemeen tot kleine hoeveelheden. Er bestaat echter een goede vraag en het schijnt wel, dat in enkele gevallen koopers aarzelen, of zij al dan niet zullen afsluiten. Naar „doubling wefts” bestaat een bescheiden vraag, doch slechts in enkele gevallen vernamen wij, dat er flinke hoeveelheden zijn afgesloten.

Over de wettelijke situatie in de doekmarkt valt weinig te zeggen. Hoewel het nog lang niet zeker is, dat er eenige aanzienlijke verbetering is, is de toon bepaald gunstiger. Zoodaen een courant het schrijft, schijnen de meeste koopers niet geneigd te zijn biedingen te doen, welke eenige kans van slagen hebben, hoewel er hier en daar enkele orders geboekt worden. Er worden enkele koopjes in dhooties voor Calcutta afgesloten voor de embargo periode begint, doch ook hier wordt een groot deel van den handel gemist, doordat koopers niet vlug genoeg konden beslissen.

Over het algemeen genomen, schijnen enkele fabrikanten wel in staat te zijn geweest meer dan hun wekelijksche productie te verkoopen. Ervaringen loopen nog al uiteen, hoewel men ongetwijfeld meer belangstelling begint te toonen.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 4 Feb. 11 Feb.
5 Feb. 12 Feb. T.T. op Br.-Indië 1/5 7/8 1/5 20/32
F.G.F. Sakellaridis 13,95 13,55 T.T. op Hongkong 1,6 1/4 1,6 1/2
G.F. No. 1 Oomra 5,00 4,85 T.T. op Shanghai 1/11 1/4 1/11 1/2

KOFFIE.

De kalme stemming, welke reeds in het vorig Overzicht moest worden vermeld, hield ook in de afgevoerde week aan. De wisselkoers in Brazilië zakte nog bijna 1 1/2 pCt. in, waardoor de Milreis op slechts een fractie boven 5 1/2 d.

kwam te staan. De kost- en vracht-aanbiedingen van Santos liepen dooreen -/6 en die van Rio dooreen 1/- per cwt. terug. In overeenstemming met een en ander daalden aan de termijnmarkten de noteeringen ook eenigszins (aan de Rotterdamse termijnmarkt bedroeg het verschil voor Maart 1/2 ct. en voor de verder verwijderde maanden 1/4 ct. per 1/2 KG.). Merkwaardig is hierbij, dat het déport, dat na de groote daling in de laatste maanden van het vorig jaar overal veel kleiner was geworden en aan de beide Nederlandsche markten zelfs geheel verdwenen was, op het oogenblik weder van vrij grooten omvang is. Reeds in het begin van Januari werd het wat ruimer en langzamerhand breidde het zich verder uit. Thans is aan de Nederlandsche markt December 1930 weder 2 a 2 1/2 ct. en soms zelfs 2 3/4 ct. lager genoteerd dan de aanstaande maand Maart. Vertrouwen in de toekomst spreekt hieruit niet; het prijsverschil kan niet anders worden opgevat dan als bewijs, dat de nog steeds toenemende, enorme omvang der voorraden in het binnenland van Brazilië, de economische toestand van dat land en de moeilijkheden, die het ondervindt om nieuwe leeningen afgesloten te krijgen, het wantrouwen weder belangrijk hebben doen toenemen.

Deze week werd bekend, dat de voorraad, in de binnenlandsche pakhuizen en in de spoorwegstations van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden, op 31 Januari bedragen heeft 19.377.000 balen tegen 18.357.000 balen op 31 December, hetgeen dus een vermeerdering beteekent van 1.020.000 balen. Tevens werd bericht ontvangen, dat de voorraad, in het binnenland van Rio teruggehouden, op 31 Januari bedragen heeft 1.735.000 balen tegen 1.612.000 balen op 31 December, hetgeen een vermeerdering beteekent van 123.000 balen. In de Staten Sao Paulo, Minas Geraes en Rio de Janeiro bedroeg de teruggehouden voorraad op het einde van de vorige maand dus 21.112.000 balen en de toeneming sedert 31 December 1.143.000 balen en daar in de maand Januari uit de binnenlandsche pakhuizen naar Santos zijn doorgezonden 931.000 balen en uit het binnenland naar Rio 224.000 balen, dus tezamen 1.155.000 balen, bedraagt de hoeveelheid, welke in Januari uit de plantages naar het binnenland is verzonden, niet minder dan ongeveer 2.300.000 balen. Sedert het begin van het oogstjaar zijn van de plantages naar het binnenland van Santos en Minas Geraes verzonden 16.217.000 balen en van de plantages naar het

(VAN GROOTHANDELSPRIJZEN)

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton		KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.		WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		RUBBER ⁴⁾ Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.		THEE Aff. N.-l. thee v. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. 1/2 K.G.		Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100		Indexcijfer van The Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100	
£	%	\$ cts.	%	pence	%	pence	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	100,0	100,0		
261.17/-	100,0	23,25	100,0	55,00	100,0	29,50	100,0	2/11,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	100,0	100,0		
290.17/6	111,1	17,55	75,5	47,25	85,9	24,75	83,9	21-	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	93,2	92,9		
290.41/-	110,8	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,9	1/6,375	51,6	19,12 ⁵⁾	10,0	46,875	76,2	82,75	97,9	95,4	89,5		
299.13/6	114,4	13,45	57,5	45,00	81,8	25,25	86,0	1/7,375	54,4	22,00	117,3	50	81,5	71	84,0	93,5	88,9		
309.8/6	118,2	14,15	60,6	46,25	84,1	26,00	88,1	1/7,125	53,7	21,12 ⁵⁾	112,7	48,75	79,4	71,25	84,3	94,2	89,9		
312.15/-	119,4	14,25	61,3	47,75	86,8	26,50	89,8	1/8,25	56,8	20,62 ⁵⁾	110,0	48	78,2	70	82,8	92,9	89,2		
304.11/-	116,1	14,75	63,4	47,50	86,4	26,25	89,0	1/7,875	55,8	20,25	108,0	48	78,2	72,25	85,5	92,3	88,7		
295.12/-	112,9	16,15	69,5	47,00	85,5	26,00	88,1	1/7,75	55,4	20,25	108,0	47	76,6	86,5	102,4	93,5	90,4		
296.9/6	113,2	16,85	72,7	47,25	85,9	26,00	88,1	1/6	50,5	18,37 ⁵⁾	98,0	47	76,6	81,25	96,2	96,1	89,6		
289.15/6	110,7	17,90	77,0	48,50	88,2	26,50	89,8	1/4,75	47,0	18,62 ⁵⁾	99,3	47	76,6	84	99,4	97,4	92,2		
292.-/6	111,5	19,70	84,7	48,50	88,2	26,50	89,8	1/5,25	40,8	18,50	98,7	45,375	73,9	-	96	96	90,1		
287.12/6	109,8	22,05	94,4	50,00	90,9	26,50	89,8	1/4,25	45,6	17,87 ⁵⁾	95,3	44,25	72,1	94,5	111,8	96,8	89,2		
264.2/6	100,9	20,65	88,8	50,25	91,4	26,75	90,7	1/4,375	46,0	16,87 ⁵⁾	90,0	45,25	73,7	93	110,1	96,8	88,6		
264.4/6	100,9	20,25	87,1	52,25	95,0	28,50	96,6	1/6,5	51,9	17,25	92,0	46	74,9	96	113,6	97,4	88,9		
266.13/6	101,8	19,70	84,7	51,50	93,6	28,75	97,3	1/7,75	55,4	17,87 ⁵⁾	95,3	46	74,9	89,25	105,6	97,4	88,2		
255.11/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0	17,37 ⁵⁾	92,7	46	74,9	84,5	100,0	98,7	87,9		
233.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2	16,75	89,3	46	74,9	79,5	94,1	96,8	87,9		
233.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8	16,87 ⁵⁾	90,0	47	76,6	79	93,5	98,1	89,9		
234.61/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-19,375	26,3	16,87 ⁵⁾	90,0	47	76,6	74,25	87,9	90,5	88,2		
230.13/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-9	25,3	16,62 ⁵⁾	88,7	48,25	78,6	78,25	92,6	98,1	91,2		
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-19,25	26,0	15,75	84,0	49	79,8	73,25	86,7	98,7	89,8		
211.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-19,25	26,0	15,50	82,7	49,875	81,3	71,25	84,3	95,5	88,2		
211.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-19,25	26,0	16,00	85,3	51,875	84,5	67,75	80,1	92,9	86,6		
214.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-18,5	23,9	15,87 ⁵⁾	84,7	52,75	86,0	70,25	83,1	93,5	85,4		
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-18,8	24,7	14,62 ⁵⁾	78,0	53	86,4	73	86,4	94,2	80,1		
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-18,625	24,2	14,00	74,7	53	86,4	75,75	89,6	95,5	85,1		
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-18,5	23,9	13,92 ⁵⁾	74,3	51,75	84,3	76,5	90,5	95,5	84,8		
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-19,875	27,9	13,77 ⁵⁾	73,5	53,125	86,6	77,25	91,4	94,2	84,6		
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	11-	33,7	13,37 ⁵⁾	71,3	54	88,0	74,25	87,9	94,8	85,4		
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	94,8	85,8		
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-10,5	29,5	13,37 ⁵⁾	71,3	54	88,0	74,25	87,9	92,9	83,9		
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	91,6	81,7		
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	91,0	81,9		
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-11	30,9	13,42 ⁵⁾	71,6	54	88,0	68,50	81,1	91,0	83,7		
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	91,6	83,6		
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-10,125	28,4	13,47 ⁵⁾	71,9	51,75	84,3	64	75,6	91,0	82,0		
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-19,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	90,3	78,8		
182.-/6	69,5	17,50	75,3	31,25	62,3	23,00	78,0	-18,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	88,4	78,8		
178.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-18	22,5	12,07 ⁵⁾	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	87,1	78,8		
174.13/-	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	-17,375	20,7	11,67 ⁵⁾	62,3	35	57,0	60,50	71,6	84,5	76,9		
174.17/6	66,8	15,10 ⁵⁾	65,4 ⁵⁾	29,00 ⁷⁾	52,77	17,50 ⁷⁾	59,37	-17,5625	21,7	11,50	61,3	35	57,0	57,50 ⁷⁾	68,0 ⁷⁾				
175.7/6	68,3	15,85 ⁶⁾	68,2 ⁶⁾					-18,0625	22,4	11,37 ⁵⁾	60,7	35	57,0						

de huidige officieele noteeringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74/5 K.G. Hongaarsche. ⁵⁾ = Malting vóór de invoering van de huidige offic. noteeringswijze (Jan. 1928).
¹⁾ Jaar- en maandgemiddelden afgerond op 1/8 pence. ²⁾ 7 Febr. ³⁾ 14 Febr. ⁴⁾ 6 Febr.

binnenland van Rio 3.457.000 balen, dus tezamen 19.674.000 balen, zoodat bij ramingen van 19.000.000 balen voor den loopenden Santos-oogst en 4.250.000 balen voor den loopenden Rio-oogst, nog ongeveer 3.576.000 balen op de plantages van de genoemde drie Staten aanwezig moeten zijn.

Volgens telegrafisch bericht uit Rio is de limiet van de dagelijkse aanvoeren uit het binnenland naar deze haveh voor de tweede helft van Februari gebracht van 8031 balen op 12.585 balen.

De afzet in loco was ook deze week in Nederland niet zeer bevredigend. De officieele noteeringen bleven onveranderd 42 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 35 ct. voor Robusta.

Aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren de noteeringen op 18 dezer des voormiddags: Februari 25½, Maart 24½, Mei 23½, September 22½, December 22, Maart 21½ ct.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 59/- a 62/6 per cwt. en van dito Prime ongeveer 63/- a 65/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen, 42/9 a 44/3.

In de prijzen van Robusta kwam in Nederlandsch-Indië in de eerste hand zoo goed als geen verandering. Op het oogmerklijk zijn zij:

Palembang Robusta, Februari-verscheping, 28½ ct.; Palembang Robusta, Maart-verscheping, 28 ct.; Benkoelen Robusta, Februari-verscheping, 28½ ct.; Mandheling Robusta, Februari-verscheping, 29 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Februari-verscheping, 38 ct., alles per ½ KG., cif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Maart	Mei	Sept.	Dec.
17 Febr.	\$ 8,56	\$ 7,99	\$ 7,58	\$ 7,41
10 "	" 8,47	" 7,94	" 7,55	" 7,34
3 "	" 8,49	" 7,85	" 7,70	" 7,58
27 Jan.	" 8,95	" 8,41	" 8,12	" 7,99

Rotterdam, 18 Februari 1930.

THEE.

De stemming op de theemarkt was in de afgelopen week iets vaster, waarvan vooral de betere soorten profiteerden. In het bijzonder voor Java- en Sumatrathee legde de Londensche markt grotere belangstelling aan den dag, zoodat de prijzen dikwijls iets konden verbeteren.

De thee-uitvoer van Java over Januari bedroeg volgens bericht van de Vereeniging voor de Thee-Cultuur in Nederlandsch-Indië 5.960.000 KG. tegenover 6.555.000 KG. in Januari 1929.

De thee-uitvoer van Japan beliep volgens mededeeling uit dezelfde bron gedurende Januari—December 1929 10.731.000 KG. tegenover 10.802.000 KG. in 1928.

De jaaruitvoer van Zuidel. Britsch-Indië steeg van 48.647.000 lbs. in 1928 tot 52.234.000 lbs. in 1929.

Te vermelden zijn nog de officieele cijfers van den Board of Trade betreffende den aan- en uitvoer in Groot-Brittannië en Noord-Ierland over Januari. De aanvoer bedroeg in totaal:

Januari 1930:	54.134.000 lbs.	(8.792.000 lbs.).
" 1929:	49.746.000 "	(6.821.000 ").
" 1928:	52.973.000 "	(7.277.000 ").

De uitvoercijfers over Januari waren:

Januari 1930:	6.492.000 lbs.	(555.000 lbs.).
" 1929:	6.328.000 "	(641.000 ").
" 1928:	5.950.000 "	(700.000 ").

De cijfers tusschen haakjes betreffen den aan- en uitvoer van Nederlandsch-Indische thee alleen.

Amsterdam, 17 Februari 1930.

VERKEERSWEZEN.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Niettegenstaande het lage vrachtniveau, dat in de voorafgaande week bereikt werd, konden bevrachters niet gemakkelijk tot zaken komen, en er kwam slechts één afsluiting tot stand, nl. die van een boot van 6/6500 ton per begin Maart van de Northern Range naar Piraeus tegen \$ 0.15½, met de optie Gulf laden tegen \$ 0.17½. De beste indicatie voor verdere zaken is voor handige Februari tonnage van New-York naar Rotterdam direct tegen \$ 0.08.

Noord-Pacific. Bevrachters kunnen nog steeds zeer moeilijk tot zaken komen, zelfs niet tegen de vrachten die onlangs betaald werden, en hebben slechts de mogelijkheid in

uitzicht gesteld van een order van Portland of Puget Sound naar U.K./Continent voor Februari/Maart laden, tegen 17/6.

Van de *La Plata* kan nog steeds geen verbetering vermeld worden; prompte tonnage is er zelfs nog slechter aan toe: een handige boot van 4800 ton lading werd van de Bovenrivier naar U.K./Continent gesloten tegen 11/3, met 6 d. minder voor Antwerpen of Rotterdam, en een iets grootere boot tegen 10/6 naar Antwerpen/Rotterdam direct. Groote booten zijn van Bahia Blanca bevracht tegen 10/9 naar Antwerpen/Hamburg Range, met 6 d. minder voor Antwerpen of Rotterdam.

Suiker van West-Indië. Deze markt was over het algemeen tamelijk flauw. Bevrachters toonden een matige belangstelling, hoofdzakelijk voor handige tonnage. Het gelukte een reeder van een 3/3500 tonner per begin Maart 15/6 te bedingen van San Domingo naar U.K./Continent, met de optie Marseille tegen 1/- extra.

Salpeter. De uitvoer van Chili blijft zeer beperkt, en naar U.K./Continent was in de afgelopen week totaal geen vraag, noch voor lijnruimte, noch voor wilde booten. Ruimte voor kleinere partijen is, overvloedig verkrijgbaar per Februari en later tegen de vracht van 13/6, minus commissie, welke onlangs nog betaald werd, naar de gebruikelijke havens U.K./Continent, maar bevrachters zijn, zelfs tegen deze lage vracht, niet in staat lading te verschaffen. Onder de tegenwoordige omstandigheden is het bijna niet te verwachten, dat in de eerste paar maanden nog afsluitingen naar het Continent tot stand zullen komen, zelfs niet voor lijnbooten, terwijl de vooruitzichten voor wilde tonnage nog slechter zijn.

Rijst van Burmah. De vraag naar scheepsruimte bleef matig; in het bijzonder in het begin van de week hadden bevrachters eenige moeite om tot zaken te komen, waarvan het resultaat was, dat 18/6 betaald moest worden voor een 5800 tonner naar Nederland direct voor 1/20 Maart laden. Hierna werd het aanbod van scheepsruimte iets williger, ofschoon bevrachters nog moeilijk goed passende booten konden krijgen. Per 15 Maart/5 April werd een boot van maximum 7500 ton naar Nederland direct genomen tegen 18/-, terwijl per 20/24 Maart een boot van 62/6800 ton op dezelfde condities afgesloten werd.

Donau en Zwarte Zee. De *Donau*-markt was merkbaar kalm; er bestond bijna geen belangstelling voor latere verschepingen. De eenigste afsluiting van de afgelopen week betreft een 5800 tonner tegen 15/3 naar Rotterdam direct.

Van de *Zwarte Zee* is in de afgelopen week niets te doen geweest. Er wordt nominaal 11/6 basis Antwerpen/Hamburg Range genoteerd.

Middellandsche Zee. Orders per Februari zijn schaarsch en reeders kunnen moeilijk retourladings krijgen. De vrachten zijn wederom gedaald en schijnen haar laagsten stand nog niet bereikt te hebben. Voor erts werd betaald: Huelva/Rotterdam 5/3, Hamburg 7/3 en Swansea 8/6; Hornillo Bay/Rotterdam 5/4½; Melilla/Boucau 7/-; Algiers/Rotterdam 4/7½; Jarrow 6/3; Bona/Rotterdam 4/7½; Bougie/Rotterdam 5/3 en Carthage/Port Talbot 6/-, en voor fosfaat: Sfax/Belfast 10/-; Sfax en Susa/Nantes 6/4½ en Bona/Bristol 9/-.

Noord-Spanje. Op deze markt heerscht nog altijd een lustelooze stemming en voor Februari is in het geheel geen vraag, terwijl een groot aantal booten verkrijgbaar is voor alle posities. De eenigste afsluitingen zijn: Bilbao/Tyne Dock 5/6 en Bilbao/Cardiff 5/6.

Kolen van U.K. Wederom was Zuid-Amerika de eenige richting, waarheen de vrachten vast bleven. De vrachtcijfers naar de Argentijnsche havens zijn 1/- gestegen en naar Buenos Aires is herhaaldelijk afgesloten tegen 17/6. Door dit verhoogde cijfer kwamen natuurlijk meer booten aan de markt en zal althans voorloopig waarschijnlijk wel geen verdere stijging meer plaats vinden. In de andere richtingen werden nog steeds dezelfde lage vrachten geaccepteerd, en men vraagt zich af, wat reeders beweegt een lading naar hiiv. Genua te accepteren tegen 6/7½. Zelfs kleine booten van 2000 ton lading hebben gretig 7/3 en zelfs 7/- naar Las Palmas geaccepteerd.

Afsluitingen van Wales zijn o.m.: Rouaan 3/3, Gibraltar 6/-, Genua 6/7½, Beyrout 8/6, Port-Said 7/6, Las Palmas 7/-, Rio 15/-, Buenos Aires 17/6 en Halifax 12/-, en van de Oostkust: Bergen 3/6, Copenhagen 4/7½, Hamburg 3/6, Antwerpen 2/6, Rouaan 3/9, Genua 7/-, Venetië 8/-, Las Palmas 7/3.

M. E. VREEDE — ROTTERDAM

ACCOUNTANT — LID V. N. A.
S-GRAVENDIJKWAL 165. TELEF. 30840

Accountancy, Boekhouding, Belastingzaken